Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 70 (14181) | 1976 оной мартын 24, среда | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

СҮҮДХЭДЭ—1000 КИЛОМЕТР

Арадай ажахые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, ажалшадай байдал hуудалые улам hайжаруулха хараа зорилготойгоор гайхамшаг ехэ шиидхэбэри партиин XXV съезд дээрэ баталан абтаhан байна. Манай Улаан-Үдын локомотивна депогой коллектив партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые hайшаан дэмжэжэ байгаа мэдүүлэн, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаба. Халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэхэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээхэ гэhэн эрилтэ хүдэлмэришэн, мэргэжэлтэн ба алба хаагша бүхэнэй урда табигдана.

Хүсэ ехэтэй локомотивуудые hаадгүйгөөр ябуулжа, арадай ажахыда хэрэгтэй ашаа ехээр шэрэхын тула оло мянган хүдэлмэришэдэй оролдосо, шадабари хэрэгтэйл болодог шуу. Электровозой машинист, түмэр замай станциннуудай дежурнануудтай, поезднуудые бүридхэгшэдтэй үгээ ойлголсожо хүдэлөөгүй hаа, ашаатай поездые түргэнөөр ябуулжа шадахагүй ха юм.

Манай депогой коллектив түмэр замшадтай холбоо барисаагаа улам бэхижүүлнэ. Түмэр замай станциннуудай дежурнанууд, поезднуудые бүридхэгшэд, манай депогой машинистнүүд 1975 ондо локомотивуудые сүүдхэдээ 1.000 километр зайда ябуулдаг болохо гэhэн зорилго табяа бэлэй. Энэ хүсэл эрмэлзэлээ бэелүүлжэ шадаа. Мүнөө депогоймнай олохон машинистнүүд локомотивуудые сүүдхэдээ 1.000 километрhээ холо зайда ябуулжа, ехэ ашаа шэрэнэ. Локомотивуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг болоhон дээрэhээл бидэнэр юhэдэхи табан жэлэй даабари болзорhоонь 4 hараар уридшалан дүүргээ бэлэйбди.

Шэнэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түмэр замаар ехэ ашаа шэрэхэ даабаритайбди. Энэ даабаряа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула депогоймнай бүхы хүдэлмэришэд ехэхэн оролдолго үүсхэл гаргана. Машинистнүүд, тэдэнэй туhалагшад локомотивуудые hаадгүйгөөр ябуулхын тула хаба шадалаа яhала гаргадаг.

Манай эрхим машинист Сергей Александрович Абрамов ажалдаа нэгэ часаар урид ерэдэг заншалтай. Ашаатай поездые холын замда жолоодожо гарахынгаа урда электровозойнгоо бүхы агрегадуудые ехэл наринаар шалгадаг. Дутуу дунда юумэнүүдэй байгаа hаань саг дары усадхуулдаг юм. Сергей Александрович олон жэлэй туршада түмэр замда хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоhон хүн. Машинистын нэгэдэхи классай үнэмшэлгэтэй болоhон. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. 3.200—3.400 тонно ашаа шэрэhэн поездые жолоодохо гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа.

Бэрхэ машинист С. А. Абрамов локомотивуудые часай туршада 55 километртэ ябуулха аад, 59—60 километртэ ябуулдаг болоо. Юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 7 hарын туршада дүүргээ бэлэй.

Үндэр мэргэжэлтэй, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд депогоймнай коллектив соо олон. Эдэнэр бэе бэеhээ жэшээ абана. Локомотивуудые графигhаань хожомдуулангүй ябуулхын тула хамаг шадалаа, бэлиг мэргэжэлээ гаргана.

Манай депогой машинистнүүд мүнөө Слюдянка станциhаа Забайкалиин түмэр замай Карымская станци хүрэтэр локомотивуудые ябуулдаг болонхой. Ашаатай поезднуудые түргэнөөр ябуулхада ехэл hайн болоо гэжэ хэлэхэ байнаб.

Н. П. Минин, Ф. К. Савченко, А. П. Дедыш гэгшэд локомотивуудые түргэнөөр ябуулжа, даабаряа ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэнэр электрын элшэ хүсэ арьбална. Жэшээлхэдэ, машинист А. П. Дедыш жэлэй эхинhээ 3.200 киловатт-час, Н. С. Гомзяков 6.446 киловатт-час электрын элшэ хүсэ арьбалаа. Эдэ машинистнар электровозуудые шадамар бэрхээр жолоодоhон дээрэhээл иигэжэ электрын элшэ хүсэ арьбалжа шадана бшуу. Дүршэл багатай жолоошод хэрэггүй газарта тормоз даража, поездын гүйдэлые аалидхадаг. Тиигэжэ электрын элшэ хүсэ ехээр гаргашална бшуу.

Бэрхэ машинистнүүдэй дүй дүршэл олоной дунда тараагдана. Машинистнүүднай хубиингаа уялга дүүргэхын тула дундаа мүрысэнэ.

Түмэр замаар ашаа зөөлгын хэмжээ 22 процентээр, ажалай бүтээсые 18—20 процентээр дээшэлүүлхэ гэhэн шиидхэбэри партиин XXV съезд дээрэ абтаhан байна. Эдэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула манай депогой хүдэлмэришэд ехэхэн хүдэлмэри хэхэ болоно.

Манай коллектив байгша оной түрүүшын хоёр hарын даабари болзорhоонь урид, февралиин 23-да дүүргээ hэн. Партиин XXV съездын боложо байха үедэ манай машинистнүүд арьбалhан электрын элшэ хүсөөр ашаа шэрэhэн байна.

Бидэнэр байгша оной даабари болзорhоонь урид декабриин 27-до дүүргэхээр социалис уялга абаhан байнабди. Хэлэhэндээ хүрэжэ, уялгаяа дүүргэхын тула оролдохол байхабди.

П. АЛЕКСАНДРОВ,
Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинист.

Хонидой түл абалга—харюусалгатай хүдэлмэри

ЗУУТАН УЛАМ ОЛОШОРНО

Хабарай эхин hара — мартын тэнгэhээ холо үнгэрбэшье, үшөөл уриин дулаан болоодхиногүй. Хорон хүйтэн hалхин үлеэжэ, саhа бордоhоншье шэдэлээд абана.

Сагай уларилай хэды иимэ бэрхэшээл тохёолдуулаашье hаань, манай ажахын хонишод бүхы хүсэ шадалаа, эрмэлзэл оролдолгоёо элсүүлжэ, ажалдаа тон ехэ харюусалгатайгаар хандан хүдэлжэ байна.

Тиигээдшье мүнөө совхозой алишье отарада түл абалгын эгээл шиидхэхы, айхабтар харюусалгатай үеын ороод байhаниинь ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, хабарай хагсуу үедэ, илангаяа үбhэ тэжээлэй бага боложо эхилхэдэ эхэ хонид абаhаар турахаяа hанаха бшуу. Тэрэшэлэн хабартаа сагай уларилай нэгэ хүйтэржэ, нэгэ дулааржа байhан үедэ нарай хурьгадта нарин харууhан, ехэ оролдолго хэрэгтэй.

Энэ жэлдэ совхоздомнай хонидой түл абалга урда урдынхиhаа эмхитэйгээр үнгэржэ байна гэхэдэ болоно. Мүнөө мартын 20-ной мэдээгээр ажахы дотор 9.950 хурьган абтаад байна гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриhөө даб дээрэ 84 хурьган абтаа. Бүхы түл яhала гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Хэжэнгынгээ аймаг соо эгээн түрүүлэн манай суута хонишон Шойсн Найдановнч Намжилов зуун эхэ хонин бүриhөө 105 хурьгатай болобо. Баhал бэрхэ хонишод Светлана, Бата-Цыбик Аюшеевтан хаража байhан 547 эхэ хонинhоо 565 хурьга томо болгоно. Тиихэдэ hүүлэй жэлнүүдтэ ходол зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абадаг болоhон хонишод Демид Яковлев, Бадма Эжинов, Жалсан Генинов, Цыбик-Доржо Будаев, Ширазагар Жалсараев гэгшэд урдынгаа хэмжээндэ хүрэжэ шадаа. Эдэнэр эхэ хонин бүриhөө хурьга абаха уялгаяа булта дүүргээд, мүнөө тэрэнээ үлүүлхэ аргатай болонхой.

Дүршэлтэй хонишод Б-Ж. Ямпилов, Д. Дармаев, Н. Иванов гэгшэд даб дээрэ зуун эхэ хонин бүриhөө 88—93 хурьгадые абаа. Тэдэ отаранuудта түл абтажа үргэлжэлhөөр.

Совхозой хонишод байгша ондо—бүхы 12,1 мянган эхэ хонинhоо хамта 10,3 мянга гаран хурьга түлжүүлжэ, зуун эхэ хонин бүриhөө 85—90-hээ үсөөн бэшэ түл абаха уялгаяа заагагүй дүүргэхын түлөө гэмсэнэ.

Хурьгадшье яhала олон абтаа. Тэдэ имагтал тэдэниие нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын тула хонишоднай бүхы арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлнэ. Үбhэ тэжээлэй, илангаяа талха тарянай дутамаг дээрэhээнь тэдэнэр хурьгадта минеральна тэжээл, тусгаар хэмэл аргаар hүн тэжээл бэлдэжэ эдюулнэ. Хонидойнгоо үбhэ өөhэдөө бэлэдхэдэг хонишод лэ мүнөө тэжээлээр ядамаргүй ондо орожо байна.

Д. ДУГАРОВ,
Хэжэнгын совхозой ахамад экономист.

ТҮРҮҮШЫН АМЖАЛТА

Байгша ондо манай колхоздо хонидой түл урда урдынхиhаа эмхитэйгээр абтажа байна. Мүнөө ажахын отаранuудта бүхыдөө 3.750 гаран хурьган абтаа. Түлэй гарзалхань, хонидой хурьгадаа хаяхань урда жэлнүүдэйхиhээ hураггүй үсөөрөө.

Колхоз соогоо эгээн түрүүлэн үнинэй хонишон Пётр Игумнов зуун эхэ хонин бүриhөө 101,5 хурьга абаад байна. Эндэ бүхы 663 эхэ хонинhоонь 675 хурьган томо болгогдоно. Тус отарада ажалша хүнүүд Дмитрий Чекин, Николай Жарников, Татьяна Кандинская гэгшэд хурьгадые hайнаар түлжүүлнэ.

Эдэнэртэй мүрысэдэг, баhал бэрхэ хонишон Мансур Тазетдиновтан зуун эхэ хонин бүриhөө 95 хурьга абанхай. Тэндэ хурьгад абтажа үргэлжэлhөөр.

А. КУРИКАЛОВ,
Хяагтын аймагай «Заря» колхозой ахамад зоотехник.

БУЛТА НЭГЭЛ ЗОРИЛГОТОЙ

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой Покровско, Дээдэ-Поселки, hүдэтэй нютагуудта байрлаhан отаранuудта хонидой түл абалга түлэг дундаа.

— Мүнөө жэлдэ зургаан хонишоднай зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга абахабди гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга ехэ эдэбхитэйгээр абаа юм,—гэжэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Ч. Ц. Цыбикдоржиев хөөрэнэ.

Ажахы соогоо бултанhаа урид дүршэлтэй хонишон Иван Разуваев хэлэhэн үгэдөө хүрэбэ. Эндэ зуун эхэ хонин бүриhөө 103 хурьган абтанхай.

— Иван Аронович, зуун hаа — 110 болгохолтойт?— гэжэ асуубабди.

— Аяар тэдые сохом абахаб гэхэ аргамнигүй. Юрэдөөл, зуун хонинhоо лаб 105 хурьга түлжүүлхэб гэжэ hананаб, — гээд, нүхэр Разуваев хэлэнэ.

Тэрэшэлэн шадабаритай хонишод Валентин Нестеров, Маркел Пантелеев, үбгэ hамган хоёр Преловскитон тус тустаа зуун эхэ хонин бүриhөө 90 гаран хурьгадтай болонхой. Байгша ондо эндэхи хонишод бүхы ажахыгаараа зуун эхэ хонин бүриhөө 94-hөө үсөөн бэшэ түл абаха зорилготой хүдэлнэ.

В. БОРИСОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

...агай Ленинэй колхозой хо... ...н үедэ зүб... ажалайнгаа ...е согсолжо, ...онуудаа ха... ...үл абалгада ...сөөн сонос... мүрысөөнэй дүнгүүдээр залуу хонишон В. Цыреновэй бригада түрүү hуури эзэлээ. Аха нүхэдэйнгөө жэшээгээр тус бригада зуун эхэ хонин бүриhөө зуун хурьга абаха уялгатай hэн. Тэрэнэй отарын хонид тобир тарганууд. Байра байдалынь hайнаар заhабарилагданхай.

Б. Бальчинов, Б. Балданов гэгшэдэй бригада энэ мүрысөөндэ 2-дохи hуури, Ш. Бальчиновай бригада 3-дахи hуури эзэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүрысөөндэ илагша залуу хонишон В. Цыренов.

И. ТОКМАКОВАГАЙ фототекст.

ТАСС — ШЭНЭ hОНИН

ЭХЭ ОРОНОЙ ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный бүлэг шагнагдагшадта мартын 22-то Кремль дотор орденуудые барюулаа. СССР-эй мелиорациин ба уhанай ажахын министр Е. Е. Алексеевский, СССР-эй худалдаа наймаанай министр А. Н. Струев, кинорежиссер Р. Л. Кармен Ленинэй орденуудые, «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медальнуудые абаба.

Барилгын, замай ба коммунальна машина бүтээлгын министр Е. С. Новоселовто, СССР-эй юстициин министр В. И. Теребиловто, уран зохёолшо А. Л. Бартодо, СССР-эй арадай уран зураагша Е. А. Кибригтэ Ленинэй орденууд барюулагдаа.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, К. И. Скрябинай нэрэмжэтэ Московско ветеринарна академиин кафедрые даагша, ВАСХНИИЛ-ай үнэнтэ гэшүүн И. Е. Мозгов гэгшэд Октябриин Революциин орденуудые абаба. Хэдэн нүхэдтэ Ажалай Улаан Тугай, Арадуудай хани барисаанай орденууд барюулагдаа.

Армиин генерал С. П. Васягинда «Маршалай одон» гэжэ маршалска тэмдэг, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулагдаба.

Н. В. Подгорный гүрэнэй үндэр дээдэ шагналнуудые абагшадые үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, элүүр энхэ, зол жаргалтай ябахыень, совет арадай аша туhада ажалдаа, зохёон байгуулхы ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень гэдээндэ хүсэбэ.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ЭХИЛЭЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Дж. Каллагэнэй хөөрэлдөөнүүд мартын 22-то эндэ эхилээ. Бүтэмжэтэй, хани ёhоной оршон байдалда уулзажа, совет-английска харилсаае хүгжөөлгын асуудалнуудаар hанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ.

А. А. Громыкын Великобританида ерээд байhантайнь дашарамдуулан, Дж. Каллагэн энэл үдэр уулзалга эмхидхээ. Уулзалгань хани, халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

СУББОТНИГОЙ УРЯА БҮХЫ ОРОН СООГУУР ЗЭДЭЛНЭ

В. И. Ленинэй түрэhөөр 106 жэлэй ойдо зорюулжа, апрелиин 17-до коммунис субботник үнгэргэхэ гэhэн москвагайхидай патриотическа үүсхэл орон доторхи үйлэдбэриин бүхы коллективүүдэй зүгhөө нэгэ hаналтайгаар дэмжэгдэжэ байнхай. Совет хүнүүд КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, ехэ зорилгонуудые урдаа табина: субботнигой халаануудай үеэр ажалай эгээн үндэр бүтээсэ туйлаха, арьбалагдаhан түүхэй эдүүд, материалнууд ба элшэ хүсэ энэ үдэр хэрэглэхээр хараална. Үйлэдбэриин олон түрүүшүүл субботнигой үедэ туйлаhан ажалай үндэр амжалтануудаа арбадахи табан жэлэй үдэр бүриин нормо болгохо уялгануудые абана.

МОСКВА. Коммунис субботник үнгэргэхэ штаб «Салют» гэжэ оёдолой үйлэдбэриин нэгэдэлдэ тогтоогдоо. Арьбалагдаhан материалнуудаар эхэнэрнүүдэй үмдэхэ элдэб янзын дүрбэ мянга гаран пальто апрелиин 17-до оёхо гэбэ. Эндэхи оёдолшод энэ үдэр бүхы дээрээ зургаан зуу мянга шахуу түхэригэй продукци бүтээхээр хараална. КПСС-эй XXV съездын делегат Т. Карпова коммунис субботнигой үдэрэй халаанда дүүргэхэ уялга абахадаа, хоёр халаанай нормо дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Апрелиин 17-до эрхим шанартай продукци бүтээхэер материалнуудые арьбалхын түлөө мүрысөөн энэ предприятида шэнэ дэлисэтэйгээр дэлгэрээ.

РУСТАВИ. (Грузиин ССР). Сталевар В. Метревели металлургическа заводой мартеновскэ цехтэ болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, түсэбhөө гадуур 1500 үлүүтэй тонно металл коллективэй нөөсэдэ мүнөө бии гэжэ тэмдэглээд, апрелиин 17-ной үдэр ажалай эгээн үндэр бүтээсэ туйлахыень, булад хайлуулгаяа графигhаа урид дүүргэхыень коллективээ уряалба. Доменщигууд мүн лэ эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаха гэжэ шиидэнхэй. В. Мчедлидзын даадаг бригада технологическа онол аргануудые улам нарижуулан hайжаруулhанай үндэhөөр субботнигой үедэ нормоhоо гадуур зуун тонно шэрэм шудхахабди гэбэ.

УЛЬЯНОВСК. Ульяновска локомотивна депогой машинистнүүд коммунис субботнигой үдэр арадай ажахын ашаануудые тээhэн 110 поезд ябуулхаар хараална. Рейснүүдэй олонхинь алмагдаhан түлишөөр дүүргэгдэхэ. Олоhон мүнгэеэ арбадахи табан жэлэй фонддо оруулхань. Энээн тухай КПСС-эй XXV съездын делегат, тепловозой машинист В. Максимов митинг дээрэ хэлэбэ.

ИВАНОВО. К. Фроловой нэрэмжэтэ меланжева комбинадай коллектив областиингоо бүд нэхэгшэдэй дундаhаа түрүүлэн москвагайхидай үүсхэлые дэмжээ. Алмагдаhан түүхэй эд хэрэглэн, апрелиин 14-нэй үдэр 50 тонно утаhа ээрэхэ, 90 мянган метр бүд нэхэхээр хараална. Ажалай найндэртэ «Ивтехноткань» нэгэдэлэй бусадшье коллективүүд — дүн хамта 70 мянга гаран хүн хабаадаха юм.

Апрелиин 17-ной үдэр ажалай эгээн үндэр бүтээсэ туйлаха, ехэ продукци бүтээн гаргаха гэhэн москвагайхидай уряае Харьковска трактор бүтээдэг нэгэдэлэй, «Братскжелезобетон» комбинадай, Петропавловск-Камчатскын судна заhабарилдаг механическа заводой, Киев — Пассажирска депогой, Г. Кржижановскын нэрэмжэтэ Куйбышевска депогой ба бусад олон коллективүүд дэмжэбэ.

(ТАСС).

Үүрэй солбониие тойроhон замбуулинай замаар

АЛАС ХОЛЫН ЗАМБУУЛИНДА ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Үүрэй солбониие тойрон дабшаха совет хэмэл одод ниидэжэ үргэлжэлhөөр Планетэнүүд хоорондын «Венера-9», «Венера-10» гэжэ автомат станциинууд табан hарын турша соо энэ планетые 75, 71 дахин тойробо. Үүрэй солбон дэлхэйhээ улам холодожо үргэлжэлhөөр. Мүнөө үедэ хоёр планетын хоорондохи зай 230 миллион километртэ хүрөөд байна. Замбуулиндахи замайнь параметрнүүдые хэмжэн тодорхойлхо, станци дээрэхи түхеэрэлгэнүүдэй ямар байhые шэнжэлэн сэгнэхэ, научна мэдээнүүдые абаха зорилгоор алас холын замбуулинда холбоо бэелүүлдэг центр тэдэ станциинуудтай радиохолбооной сеанснуудые таhалгаряагүй бэелүүлнэ.

...ЭБЛЭЛЭЙ ...ҮНДЭТЭ ...ЯЛГА

...най политическэ бүхы ажабайдал, парти болон ...зохёон байгуулхы ажал ябуулга КПСС-эй XXV ...дүнгүүдэй аша үрэтэй нүлөө доро мүнөө хүгжэ... Тэрэнэй үзэл сурталай баялигыень, гүн гүн... ...мень хүн бүхэндэ ойлгуулха, тэдэниие бодото ... шэнэ туйлалтанууд болгон бэелүүлхэ гээшэ ...шухала нийтэ партийна зорилго болоно. Олон ...шалтэй, нэгэдхэгдэмэл, удаан болзорой энэ хү... совет хэблэл ехэ үүргэ дүүргэнэ.

... хараалhан социально-экономическа програм... ...алтатайгаар бэелүүлхын тула үнгэрhэн табан жэ... ...шада манай хэблэл, телевидени ба радио, мэдээ... ...агентствэнүүд болон номой хэблэлнүүд ехэ юумэ ... Экономикын, эрдэм наукын, соёл культурын ... нийтын бүхы ажабайдалда нийтын мэдээсэ... ...ножнол нэбтэрүүлгын зурганuудай нүлөө бүри ...шэлээ гэжэ партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй ...Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев тэм...

...н трибуна дээрэhээ хэблэлэй нийтын удха шанар ...рөөр сэгнэлгэ, партиин үдэр бүриин анхарал, ... хадаа совет журналистнуудые зоригжуулна, ... нангин зорилгын илан мандаха хэрэгтэ, парти ...арад зондоо өөрынгөө зохёохы ажалаараа үшөө ...аша туhатайгаар хүдэлхэ эрмэлзэл оролдолго, ...хүсэ шадал тэдээндэ түрүүлнэ. Олонийтын дунда ... материалнуудые элин тодоор, ойлгосотойгоор ...хаха хэрэг өөhэдынгөө тон шухала зорилго гэжэ ... Энэ хүдэлмэрине улам гүнзэгыгөөр, зориг түгэ... үргэлжэ ябуулха, бүхы шадабаряа, сэдьхэл бодо... хүсэ эршые энээндэ зорюулха дүүрэн хүсэл зо...

... Л. И. Брежневэй элидхэлэй заабаринууд болон ...нүүдые, съездын бусад документнүүдые ойл... тайлбарилга хэблэлдэ мүнөө гол hуури эзэлнэ. ... түгэс социализмын үедэ партиин экономическа ..., социалис нийтэ арадай гүрэнэй байгуулалта ба ...тние нарижуулан hайжаруулха хараа зам, хүдэл... ленинскэ онол арга, кадрнууд тухай КПСС-эй по... хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриин нэгэдхэгдэмэл ...шэнжэ, арадуудай бэеэ даанхай байдалай болон ...гүй түлөө, уласхоорондын харилсаа холбооной ...лан тайбан байхын түлөө саашанхи тэмсэлэй со... программа тухай — эдэ бүгэдэ ехэ удха шанартай ...етическэ заабаринуудые, тэрэшэлэн ... ЦК-гай Тоосоото элидхэлэй бусад гол ...дые тайлбарилгада онсо анхаралаа таби...нобди. Теориин асуудалнуудай ехэ ...териалнуудай хажуугаар газетэ ба журналнууд ...листнарта, агитаторнуудта, политическэ гэгээрэ... ...он экономическа hургуулинуудта hурагшадта ту... болгон олондо ойлгосотой хөөрэлдөөнүүдые, кон..., элдэб үйлэ хэрэгүүдэй тайлбари ходо хэблэжэ ...ажалшадай асуудалнуудта үндэhэ баримтатай ха... байха ёhотой гээшэ. Энэ талаар телевидени ба ...ехэ хүдэлмэри ябуулха байна.

...дын материалнуудые хэблэлдэ тайлбарилга тэрэ... ...идхэбэри бэелүүлгэhээ өөрынгөө уг удхаараа таhар... Тиимэhээ совет хүнүүдэй ажалай болон нийтын ...үүсхэл, тэдэнэй үзэл сурталай бата hанал ба поли... ...мэдэрэл саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, арба... ...табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые бол... урид бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай социалис ...хүгжөөлгэдэ али болохоор туhа хүргэхэ ёhотой. ...эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын ..., «Съездын заабари дүүргэхэбди!» «XXV съездын ...нүүдые хүн бүхэндэ ойлгуулха», «Арбадахи табан ...хараа түсэбүүд» болон бэшэшье шухала гаршагууд ...газетэ, журналнуудта, телевидени ба радиогой... ...нуудта бии болгогдонхой. Эдэ бүлэгүүд соо пар... ...экономическа болон социальна түсэбүүдые тайлба... ...материалнуудай удха түгэс суглуулбари тунхаглаг...

... бүтээсын хурдан түргэнөөр ургалта, бодото ...ябуулгада эрдэм, техникын туйлалтануудые түргэн ...нэбтэрүүлхэ, бүхы hалбаринуудта үйлэдбэриин ...үрэ болон хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлгэ хадаа ...дай ажабайдал хэлбэришэгүйгөөр hайжаруулха, ...даhан түсэбүүдые бэелүүлхэ арга зам болоно. ... дашарамдуулан хэблэл түрүү дүй дүршэл эрил...гээр шэнжэлхэ ба дэлгэрүүлхэ, ашаглагдаха ар... нөөсэ арга боломжонуудые элирхэйлхэ зэргэтэй. ... организацинуудай болон ажалшадай коллекти... гол шухала зорилгонууд, мүн шиидхэгдэхэ асуудал... ...дакцинуудай түсэб соо тодорхойлон харуулагдаха ... Съездын захяа заабаринуудые дүүргэхын түлөө ... ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ аша туhа хүргэ... ...блэлэй зурганuудай ажал ябуулгые зохёон бай... зэргэтэй.

...номикын ба арад зоной ажабайдалай саашадаа ур... аша туhада үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин ...дээшэлүүлхэ!» гэhэн уряа доро Бүхэсоюзна социа... ...рысөө дэлгэрүүлгэ хэблэлэй, телевидениин, радио... анхаралда байха ёhотой. Мүрысөөнэй дүнгүүдые ... олонийтэдэ дуулгажа, сасуулжа, харуулан ойл... уялгануудай дүүргэлтын ябаса тухай ходо мэдээ...хые оролдохо, табан жэлэй баатарнууд ба шэнэ ...үүсхэгшэд тухай нэрэ хүндэдэнь хүрэмөөр хөөрэжэ ...байха.

... Центральна Комитедээр hайшаагдаhан үүс...дые эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлхэ, шэнэ үнэтэ дурад...дые анхаралтайгаар дэмжэхэ, ашаглалгада оруу... габшагай барилгануудые редакцинуудай шефтээ ...бадалые улам хүгжөөхэ, үйлэдбэри дээрэ комму...дай түрүү үүргэ үдэр бүри харуулха шухала.

...С-эй ленинскэ уласхоорондын политикын ба проле... интернационализмын гол ёhонуудые, совет ажа... түхэл маягые эли тодоор тайлбарилхын тула, ...нэ үзэл бодолые дайшалхыгаар шүүмжэлхын ту... журналистикын баян онол аргануудые бүрин хү... хэрэглэхэ ёhотой. Энэмнай манай хэблэлэй, теле... ба радиогой тематикын шухалын шухала хараа ...байгаашье, байхашье

...бүгэдэ хадаа ходо хүгжэжэ байдаг, зохёон байгуул...ыгы удхатай хэрэг болоно, тиимэhээ ёhын тэдысэ, ...хүнгэнөөр хандадаг, хооhон гоё үгөөр дашуурдаг ...дурагүй, материал бүхэнэйнгөө удха болон тү... тушаа ханамжатай нарнинаар хандаха, асуудал ...зүбөөр шэлэн олохо, тон шадамар бэрхээр най... бэшэхэ эрилтэ табина.

...на организацинуудай талаhаа үдэр бүриин, то...үтэлбэрилгэ, мүн гаргаhан материалнуудайнь үзэл ... хэмжээ, тэдэнэй нүлөө улам дээ... тухай анхарал хадаа хэблэлэй зургаа... амжалтатайгаар хүдэлхэ шиидхэхы уг үндэhэ...лоно гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ тэмдэглэг...

...хүдэлмэридэ эсэсэй үрэ дүнгүүдые туйлахые ... гэhэн съездын заабари редакционно коллектив ... хубилгашагүй хуули ёhо болохо ёhотой. Гол шу...асуудалнуудта бүхы оролдолгоо нэгэдүүлхэ, эхилhэн ... — имар нэгэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ тухай ... дутуу дундануудтай тэмсэхэ тухай хөөрэлдөөн бо... — заатагүй эсэстэнь хүргэхэ гээшэ совет бүхы ...уудай зорилго мүн. Съездын шиидхэбэринүүд ...лагдаhан шэнэ зорилгонууд, арад зоной оюун мэ... болон hуралсал мэдэсын ургалта хадаа юумэ бэ... hонирхолтойшье, ойлгосотойшье түхэл маягуу...гэн үнэншэмээр баримтануудые, шэнэ шэнэ ... эсэшэгүйгөөр, зохёон байгуулхы ёhоор бэдэрхэ ...дэнэй үмэнэ табигдана. Коммунис байгуулалтын ...үргэдэ ходоодоо жагсаха, партиин үгэ олонийтэдэ ... тайлбарилха гээшэ совет хэблэлэй харюусалга..., хүндэтэйшье үүргэ мүн.

(«Правда» газетын мартын 22-ой түрүү бэшэг).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛГЫЕ ЭМХИДХЭН ХҮТЭЛБЭРИЛГЭ

Коммунис ажалай манай коллектив үнгэрһэн табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, мүн партиин съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, КПСС-эй XXV съездэдэ энээн тухайгаа элидхэхэ эрхэдэ хүртэһэн байгаа. Съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь дүүргэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха тухайгаа коллектив ажалайнгаа энэ рапорт дотор мэдүүлжэ, съездын делегадуудые найдуулһан юм.

Съездын баталан абаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» совет хүн бүхэнэй сэдьхэл хүдэлгэнэ, баясуулна. Арбадахи табан жэлдэ оронойемнай экономико улам саашаа хүгжэхэ, арад зонойемнай байдал улам һайжарха байна.

«Экономикые саашадань хүгжөөхын, арад зоной байдал һайжаруулхын тулада юумэнэй шанар болон ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ табан жэл гэһэн богонихон, удха түгэлдэр үгэнүүдээр партимнай арбадахи табан жэлэй гол удха шанарые тодорхойлхо юм», — гэжэ А. Н. Косыгин съезд дээрэ хэлэһэн элидхэл соогоо тэмдэглээ.

Заводой коллектив партиингаа табиһан гол шухала зорилгонуудтай тааруулан, 1976—1980 онуудта хэхэ хүдэлмэреэ тодорхойлжо, социалис уялгануудые абаба. Эдэ социалис уялганууд үйлэдбэреэ нарижуулан һайжаруулха, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдана.

Социалис уялга абахадаа, цемент хэрэглэгшэдэй эрилтэ хараадаа абаһан, энэ эрилтыень һайнаар дүүргэхэ гэжэ ехээр анхарһан байнабди. Барилгада ехээр хэрэглэгдэдэг һайн шанартай портландцемент үйлэдбэрилгые хоёр дахин дээшэлүүлхээр хараалагдаа. 200 маркын пуццолан-цемент үйлэдбэрилгэ жэл бүхэндэ бага болгогдохо, иигэжэ табан жэлэй һүүл багта үйлэдбэрилэгдэхэеэ огто болюулагдаха юм.

Цементын шанар һайжаруулха хүдэлмэри эртэнһээ хараалагдаһан түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Цементын барилгын — техническэ шанарые һайжаруулха шэнжэлгэ-туршалгын ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Энэ хүдэлмэри хэхэдэмнай манай һалбариин научно-шэнжэлгын институдууд бодото туһаламжа хүргэдэг болоо. Эдэ үгэдэ хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь ябуулагдажа, һайн үрэ дүн туйлагдажа байна.

500 маркын портландцементые дээдын шанартай болгохоор аттестаци хэхэ хүдэлмэри дүүргэгдэхэ болоо. Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн цементын хуби 60 процентдэ хүргэгдөө. Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулха хүдэлмэри энэ табан жэлэй туршада бүри үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха юм. Тиихэдээ цемент үйлэдбэрилгэ бага болгогдохогүй.

Продукци бүтээн гаргалгые хороонгүйгөөр шанарыень эрид дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдаа. Энэ зорилго ямар аргаар бэелүүлэгдэхэ гээшэб? Нэн түрүүн заводой үйлэдбэри шэнэдхэн һайжаруулагдаха. Эрьелдэдэг пеэшэнүүд һэльбэн заһабарилагдаха, диаметрынь ехэ болгогдохо байна. Тиигэжэ эрьелдэдэг пеэшэн бүхэнһөө продукци абалга дээшэлхэ юм. Хэрбээ жэл соо мүнөө пеэшэн бүхэнһөө 180 мянган тонн продукци абтадаг һаа, тэрэнэй бүтээсэ 200 мянган тоннодо хүргэгдэхэ юм.

Табан жэлэй туршада цементын үшөө нэгэ тээрмэ тодхогдохо, хуушан тээрмэнүүд һэльбэн заһабарилагдаха юм. Шлам бэлдэхэ, холисыень һайжаруулха, эрьелдэдэг пеэшэнүүдые хангаха болон үйлэдбэриин бусад хэдэн технологическа процесс автомат аргаар хангагдахаар хараалагдаа.

«Эрхим шанартай продукци бүтээн гаргадаг» цех, халаан, бригада гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн заводто үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Заводой техническэ зэбсэгжүүлгые дээшэлүүлхэ, продукциингаа шанар һайжаруулха гэжэ коллективнай оролдоно. Манай коллектив аймаг дотороо иимэ мүрысөө дэлгэрүүлһэн юм. Мүн эрхим шанартай продукци бүтээдэг предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үүсхэл гаргааһэн. Энэ үүсхэлые партиин Кабанскын райком, аймсоведэй гүйсэдком һайшааһан юм. Манай коллективэй үүсхэлээр СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын предприятинуудай дунда продукциин шанар һайжаруулха мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэһэн юм.

Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхи гуримтайгаар, түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Продукци үйлэдбэрилдэг гол мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй ажалай шанар һайжаруулха тэһэн тэмсэлһээ энэ хүдэлмэри эхилһэн байна. Тиигэжэ гол мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд ажалаа өөһэдөө хинан шалгадаг болоо һэн. Жэшээлхэдэ, цементын холисо бэлдэдэг, цементын ба нүүрһэнэй тээрмэнүүдэй машинистнүүд холисын, цементын ба шулуу нүүрһэнэй шанар, хэр зүб холисотой байһые, хэр һайнаар бутаруулагдаһые, шламай ба форсуночна түлишын шанар шалгаха гурим хэрэглэжэ эхилһэн байна.

Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар өөһэдөө шалгаха гурим үйлэдбэридэмнай ехэ аша туһатай байба. Хүдэлмэришэд шадабаряа дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Үйлэдбэриин процессэй үедэ продукциин шанар шалгаха аша туһатай приборнууд, онол арга хэрэглэгдэдэг болоо. Эрьелдэдэг пеэшэнүүдэй машинистнүүд «Факел-4» гэжэ туршалгын электронно-оптическа прибор хэрэглэжэ эхилһэн юм.

Клинкер галдалгын шанар шалгаха шлифэй микроструктура машинистнүүд мүн лэ хэрэглэнэ. Манай заводто хэрэглэгдэжэ эхилһэн энэ гуримые оронойемнай бусад заводуудай коллективүүд шудалжа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ эхилээ.

Ажалайнгаа шанар өөһэдөө шалгаха гурим, энэ хэрэгые хүдэлмэришэдтэ өөһэдтэнь даалгажа үгэхэ этигэл найдабари үйлэдбэридэ аша туһатай болоно гэжэ дүй дүршэл элитээр харуулаа. Хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилгые эхинһээнь эсэс болотор өөһэдөө хинан шалгахадаа, үйлэдбэриин бүхы процесс нарижуулха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлнэ.

Голодоһогүйгөөр ажаллаха, голодоһогүй продукци бүтээхэ гэһэн тэмсэл продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэриин саашанхи үшөө нэгэ шата болоно. Үйлэдбэриин процесс нарижуулха технологическа нормативууд хубилгагдаһан, голодоһогүй продукци бүтээгшэдые материальна талаар урмашуулха гурим хэрэглэгдэжэ эхилһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үрэ дүн гаргахадаа, продукциин шанар хараада абтадаг болоо. «Шанарай үдэр», эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха конкурс-харалганууд үнгэргэгдэнэ.

Продукциин шанар һайжаруулхын тула хоорондоо нягта холбоотой эмхидхэлэй, техническэ, экономическа ба социальна хэмжэ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха гээшэ эдэ хэмжээ ябуулгануудай дунда онсо һуури эзэлнэ гэхээр.

Заводой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци, мэргэжэлтэд үйлэдбэреэ эмхидхэн хүтэлбэрилхэдөө, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ ба шанарыень һайжаруулха гэһэн гол шухала зорилгонуудые хоорондонь тааруулан бэелүүлхэ эгээл аша туһатай онол арга хэрэглэхэ гэжэ анхардаг болоо. Тиимэһээ үйлэдбэриин эршэ шангадхаха хэмжээ ябуулга бэелүүлхэдээ, продукциин шанар һайжаруулха арга замууд элирүүлэгдэнэ.

Энэ талаар коллективэймнай ябуулдаг хүдэлмэри ашаг үрэеэ харуулба. Юһэдэхи табан жэлэй туршада цементын шанар эрид һайжаруулагдаа. 500 маркын портланд-цемент үйлэдбэрилгэ зургаа дахин дээшэлээ. Хоёр зүйлэй цемент Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн байна. Манай коллектив «Электромашина» заводой коллективтэй хамта продукциин шанар һайжаруулха гэһэн 1975 оной конкурс-харалгада илажа гараа.

Арбадахи табан жэлдэ продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ гурим хэрэглэхэ бүхы арга нүхэсэл заводтомнай байгуулагданхай. Энэ зорилгоор Львовско областиин предприятинуудай дүй дүршэл шудалжа эхилээбди. Иимэ гурим нэбтэрүүлхын тула заводой стандартнуудые бэлдэхэ, полуфабрикадууд болон хэрэгсэл зүйлнүүдэй завод доторой аттестаци хэхэ бэлэдхэл хэгдэжэ захалаа.

Ажалаа һайн шанартайгаар бүтээһэн хүдэлмэришэд материальна талаараа урмашуулагдаха юм. Мүн продукциин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулһан инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд материальна урмашуулгада хүртэбэ.

Үйлэдбэрые, мүн продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ комплексно холын хараатай табан жэлэй түсэб зохёогдоһон байна. Энэ түсэбөө бэелүүлхэ хэрэгтэмнай үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрхим шанартай продукци бүтээдэг хүдэлмэришэд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Г. Л. Бабинцев, Р. Д. Тарасов, В. К. Михалёв, В. В. Угрюмов, П. М. Гурулев, С. П. Арефьев, А. В. Власов, В. И. Позднякова, Д. С. Солдатов, А. И. Каргин болон бусад олон хүдэлмэришэд өөһэдынгөө харюусалга һайнаар мэдэрэнхэй, заводойнгоо нэрэ хүндын түлөө һанаагаа зободог болонхой. Эдэ хүдэлмэришэдтөө бидэнэр найданабди. Тиимэһээ цементнигүүд үйлэдбэриингөө ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалайнгаа шанар һайжаруулха энэ табан жэлдэ бүри һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха, партиингаа табиһан зорилго бэелүүлхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Л. РЫЖОВ,
Тимлюйн цементын заводой директор.
Кабанскын аймаг.

Дымбрыл Вампилович Жапов «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Захааминай отделениин газо-электро-гагнууршанаар хүдэлһөөр хори гаран жэл болобо. Заһабарилгада ерэһэн нэгэшье трактор, машина гү, али бусад техникэ энэ хүнэй хабаадалгагүйгөөр бүтэдэггүй. Заатагүй эндэ тэндэнь гагнаха юумэн олдоһон лэ байдаг.
Коммунист нүхэр Жапов үнгэрһэн табан жэлдэ абаһан хубиингаа социалис уялга 100 процент дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан юм. 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсонхой, жэлэйнгээ даалгабарине совет конституциин үдэр болотор эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. В. Жапов.
Д. АЮШЕЕВЭЙ фото.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэ

НҮХЭД И. Н. БЕЛОУСОВА, М. А. ИВАНОВ
БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ЭКОНО
ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО Т

Кредитнэ-тоололгын хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ, экономическа эрдэм дэлгэрүүлэлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата экономист** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Белоусова Ирина Николаевнада — Госбанкын Буряадай конторын про
ность болон нютага
хын кредидэй таһа
чальник.

Иванова Мария
нада — Госбанкы
павловкын отделе
лэгшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
түрүүлэгшэ Б. СЕМ
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
секретарь И. ЧЕР

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной мартын 19.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

НҮХЭР Ц. Х. МУНКОЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АСС
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭ
ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуула
публикын советскэ болон хүдөө ажахын органууд
саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Буряадай
нэй продуктнуудай управлениин начальнигай
Цыренжап Хандажапович **Мункоевые** Буряадай А
Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй** гра
шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
түрүүлэгшэ Б. СЕМ
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
секретарь И. ЧЕРНЯК

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной мартын 19.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

НҮХЭР Г. А. ЕРЕМИНДО БУРЯАДАЙ АССР
ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭ
ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын хүн зониие ажаһуудалай талаар
гые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Бу
АССР-эй арад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ ха
министр Георгий Андреевич **Ереминдо** Буряадай
эй **габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ ол

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
түрүүлэгшэ Б. СЕМЕН
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези
секретарь И. ЧЕРНЯК

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной мартын 19.

ПАРТИЙНА СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ОЛОНИИТЭДЭ ОЙЛГУУЛХА

КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн, «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин шиидхэхэ ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн элидхэлые, съездын бусад материалнуудые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри орон дотор үдэр бүри үргэдэжэ байна.

Партийна пропагандистнуудай дулаан үгэ эдэ үдэрнүүдтэ заводуудай цехүүд дотор, полинууд ба фермэнүүдтэ зэдэлнэ. Съездын материалнууд Львовой область доторхи партийна, комсомолой ба экономическа һуралсалай бүхы һургуулинуудта гүнзэгыгөөр шудалагдажа байна. Арбадахи табан жэлэй туршада областиин экономико болон соёл болбосорол хүгжөөхэ тухай хөөрэлдөөнүүд Львовско ба Ульяновска областьнуудай; Львовой Нестеровскэ, Алтайн Шипуновско районуудай, Бориславай ба Бакугай нефтьшэдэй мүрысөөн коллективүүдэй хоорондын хани барисаанай, ажалай харилсаа холбооной һайн һайхан жэшээ баримтануудаар элирхэйлэгдэн гэршэлэгдэнэ. Аха дүү гурбан республикын — РСФСР-эй, БССР-эй ба УССР-эй уулзадхал дээрэ байдаг районуудай харгынуудаар интернациональна «Хани барисаанай агитпоезд» ябажа эхилээ.

Киевэй областиин бүхы районуудта хабарай тарилгын урда тээхэнэ пропагандистнуудай бүлэгүүд эмхидхэгдэбэ. Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ Киевскэ гүрэнэй университедэй, Украинын ниислэлэй бусад дээдэ һургуулинуудай ниитын эрдэмэй кафедранууд мүнөө областиин районуудай ба тосхонуудай түбүүдтэ «нүүжэ ерэһэн» мэтэ болоод байна. Профессорнүүд болон багшанар эндэ ойлгуулагшын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

КПСС-эй XXV съездын материалнуудые шудалха түрүүшын хэшээлнүүд Молдавидахи кружогууд, һургуулинууд, семинарнуудта үнгэргэгдэжэ эхилээ. Кишинёвой политехническэ институдай партком хүдөөгэй пропагандистнуудта туһалхын тула, ниитын эрдэмэй кафедрануудай багшанарһаа бүридүүлэн, лекторнүүдэй табан бүлэг эмхидхэбэ.

Партийна организацинууд партиин хараа бодолнуудые үргэн олониитэдэ хүргэхын тула олон янзын хүдэлмэри ябуулжа байна. «КПСС — совет обществын хүтэлбэрилхы ба залан жолоодогшо хүсэн» гэһэн асуудалтай, пропагандистнуудай ба агитаторнуудай конференци Бакуда болобо.

КПСС-эй XXV съездын һүүлээр Марийн АССР-эй городууд ба хүдөө тосхо
та эмхидхэгдэһэн
ралсалай түрүүшын
мэл үдэр зуу мянга
ажалшад суглараа. С
Наукануудай академи
бирии отде
ВАСХНИЛ-ай отде
Новосибирскын дээдэ
гуулинуудай, парти
ластной комитедэй
нүүдэй бүлэгэй түгэс
тэ дүшэн мэргэжэлтэ
бинска талын холын
нуудай хүдэлмэришэ
колхознигуудай
КПСС-эй XXV съезд
териалнуудые тайл
ойлгуулха хүдэлмэри
жа эхилээ.

(ТАСС

ЭРХИМ ПРОПАГАНДИСТ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухар-Шэбэрэй аймагай Түгнын дунда һургуулиин багша, теоретическэ семинарые хүтэлбэрилэгшэ Екатерина Васильевна Кононова.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

БЭЛИГ ШАДАБАРЯА, ОЮУН БОДОЛОО ЗОРЮУЛХА

(КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ПАРТИЙНА ҺУРАЛСАЛДА ШУДАЛХА ТУХАЙ)

Байгша оной февралиин 24-һөө мартын 5 болотор үнгэрһэн партиин XXV съезд КПСС-эй политическэ, экономическа, үзэл сурталай, эмхидхэлэй талаар бэелүүлһэн ажал ябуулгын гол шухала асуудалнуудые хаража үзэһэн, парти болон совет арадай баатарлиг ажалай үрэ дүн гаргаһан, дотоодын политикын, эрэхэ табан жэлэй ажахын байгуулалтын гол шухала шэглэлнүүдые, парти ба гүрэнэй гадаадын политическэ хараа шугам тодорхойлһон байна. Ленинскэ партиин нягта жагсаалтай, марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ байһые съезд дахинаа эли тодоор гэршэлбэ.

Партийна съездын шиидхэбэринүүд болон документнүүд теоретическэ талаараашье, бодото ажабайдалдашье тон ехэ удха шанартай юм. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэнэй ёһоор «...эдэ шиидхэбэринүүд шэнэ, шэнэ хэрэгүүдые үүсхэхэ хэрэгтэ эршэ хүсэ оруулха байна...»

Партиин съездын бүхы документнүүдые гүнзэгыгөөр шудалха гээшэ удаан саг соо үргэлжэлхэ хэрэг мүн. Һуралсалай энэ жэлдэ эдээниие шудалжа эхилхэ байна. Партийна, комсомолой, бүгэдэ ниитын экономическа һуралсалда, коммунис ажалай һургуулинуудта, арадай университедүүдтэ материалнуудые шудалха юм.

Партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые тон түрүүн гүнзэгыгөөр шудалха зорилго табигдана. Байгша оной март һараһаа июль болотор бүхы түхэлэй һургуулинуудта 5—6 хэшээл үнгэргэхэ хэрэгтэй. Марксизм-ленинизмын университедүүдтэ, партийна эдэбхитэдэй һургуулинуудта, теоретическэ семинарнуудта, арадай университедүүдтэ 3—4 хэшээл үнгэргэжэ болоно.

Бэеэ даагаад һуралсадаг коммунистнуудта зорюулжа, лекци уншуулха, тэдэнэй һуралсал шалгаха хэрэгтэй. Жэлэй эсэстэ тэдэнэртэй хөөрэлдөө хэхэ шухала.

Хүгжэлтэ түгэс социализмын үедэ парти гэһэн темээр политическэ һуралсалай түгэсхэлэй хэшээлнүүдые үнгэргэбэл, боломжотой. Энэ темын политическэ ехэ удха шанартай байһыень хараадаа абажа, теоретическэ конференцинүүдые үнгэргэжэ, һуралсалые түгэсхэхэ болоно. Иимэ тематика эндэ дурадхажа болоно: Партиин XXV съезд — творческо марксизм-ленинизмын үльгэр жэшээ; КПСС-эй XXV съезд — партиин экономическа стратеги тухай гэхэ мэтын темэнүүдээр иимэ конференцинүүдые үнгэргэжэ болоно. Энэ темын бэшэ асуудалнууд партиин райкомуудта эльгээгдэхэ.

Экономическа һуралсалай түгэсхэлэй хэшээлнүүдые үнгэргэхэ заабари «Экономическа газетэдэ» гаргагданхай. «Парти — манай үеын ухаан бодол, нэрэ хүндэ, арюун сэдьхэл мүн» гэһэн темээр ленинскэ урок хэжэ, һуралсалай жэл түгэсхэхэдэ болоно.

Партиин XXV съездын материалнуудые шудалха хэшээлнүүдэй түсэб иимэрхүү байха болоно. КПСС-эй XXV съездын удха шанар тухай пропагандистын оролтын үгэ хэлэһэнэй удаа иимэ бүлэг болгожо, шудалбал боломжотой.

Дэлхэй дээрэхи байдал, КПСС-эй уласхоорондын ажал ябуулга гэһэн бүлэгые хэдэн темэ болгожо болоно.

Юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүд ба партиин экономическа гол шухала зорилгонуудта хоёрдохи бүлэг темэнүүд зорюулагдана.

Хүгжэмэй түгэс социализмын үедэ парти гэһэн темэ гурбадахи бүлэгтэ ороно.

Бүхы ажал ябуулгаяа эрхилхэдээ КПСС багша Ленинэй хараа шугамаар дабшадаг, теориин зохёолнуудтань түшэглэдэг байна. Партиин гадаадын политикын амжалта, экономическа, политическэ, культурна хүгжэлтын талаар хараалагдаһан түсэбүүдэй дүүргэлтэ хадаа хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин, партийна, совет, профсоюзай, комсомолой болон ажахын кадрнуудай оролдосото ажалһаа дулдыдаха байна гэжэ тайлбарилха шухала.

Бүхы һалбаринуудта партиин бэелүүлжэ байгаа политикын научна байһые, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ гол шухала замуудые, эрдэм техникын хүгжэлтые, социалис мүрысөөе, арьбалалта алмалтые, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, үйлэдбэрые эмхидхэхэ, ударидаха хэрэг нарижуулха мэтын асуудалнуудые харуулха, тайлбарилха шухала.

КПСС-эй XXV съездын материалнуудые нэбтэрүүлхэ гээшэ саг зуурын хэрэг бэшэ юм. Энэ хүдэлмэри хадаа гүн гүнзэгыгөөр, коллектив бүхэнэй шиидхэжэ байгаа зорилгонуудтай холбоотойгоор ябуулагдаха ёһотой. Съездын шиидхэбэринүүдые, коммунис байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулха хэрэгтэнь туһалха, коммунистнууд болон бүхы ажалшадые коммунис үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ хурса зэбсэг болохо юм.

ТУЛЫН түмэр замай машина бүтээлгын заводто гаргагдаһан ВПО-3.000 түхэлэй машинанууд ороной түмэр харгы дээрэ эрхим һайн байһанаа харуулба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машинын түхеэрэлгэнүүд туршагдажа байна.
ТАСС-ай фотохронико.

СЕМИНА[Р] БОЛОБО

КПСС-эй Захаа
ком аймагайнгаа
лай хүдэлмэрилэгш
минар үнгэргэбэ.
организацинуудай
нар, пропагандист
торска бүлэгэй хүт
шэд ба агитатор
шанар, партиин
дэргэдэхи лектор
гэшүүд эндэ уриг
на.

«Аймагай ажал
дэхи табан жэлд
үрэ дүнгүүд ба
XXV съездын
нүүдые бэелүүл
районой партийна
циин зорилгону
элидхэл партии
секретарь И. Е.
хээ. КПСС-эй XXV
шиидхэбэринүүд
тиин обкомой
А. Г. Румянцев
тороо хөөрөө. Па
съездын шиидхэб
зохилдуулан, социа
сөө эмхидхэхэ тух
облсовпрофой
Л. В. Антонова х
райкомой агитаци
гандын таһагые
логшо В. П. Коче
тическэ ба эконо
ралсалда КПСС-эй
дын материалну
далха тухай
хөөрэжэ үгөө.

В. КОЧ

Совет орон:
ШЭНЭ ҺОНИН

ТРАКТОРНУУД ПОЛИНУУД ДЭЭРЭ ГАРГАГДАА

СТАВРОПОЛЬ. (ТАСС-ай корр. Н. Стяжкин). Удаан саг соо хагсуу хүйтэнэй болоһоной һүүлээр Ставрополиин хүдөө нютагуудаар бага зэргэ дулаарба. Борной шэрэһэн түрүүшын тракторнууд колхоз, совхозуудай таряалан дээгүүр гаргагдажа, шииг нойто бариха хүдэлмэреэ эхилбэ.

Красногвардейскэ районд тарилгын агрегадууд шалгагдан туршагдажа байна. Нэгэ жэлэй ногоо тариха участогууд дээрэ һуулгаха үрэһээ механизаторнууд шалган бэлдэнэ. Эндэ ургаса эртэ хурлагдажа, тэжээлэй ургамалнуудые дахяад тариха байна.

Ажахынууд шииг нойто барихаһаа гадна, олон жэлэй ногоо тарижа захалба.

КУЗБАССАЙ ГАЗАРАЙ БАЯЛИГУУД

КЕМЕРОВО. (ТАСС-ай корр.). Кокслогдодог шулуу нүүрһэнэй баялигай үшөө нэгэ хэбтэшэ Кузбасста нээгдэбэ. Тэрэниие «Томско» гэжэ нэрлэгдээ. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэнь Томи мүрэнэй эхин багта олдоһон байна. Газарай баялигай шэнэ хэбтэшэ хахад миллиардһаа үлүү тонно нөөсэтэй юм. Энэ ашагта малтамал Кузбассай металлургическа предприятинуудта дүтэ оршодог. Гэхэ зуура, шулуу нүүрһэнэй хэбтэшэ дээгүүр байһан дээрэһээ ашаглан абахада угаа таарамжатай байна.

Кузбасс хадаа ашагта малтамалнуудай айхабтар ехэ нөөсэ баялиг мүн. Гэбэшье тэрэнэй гол баялигынь шулуу нүүрһэн болоно. Эндэ 900 миллиард тонно нүүрһэнэй нөөсэ бии. Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Сибириин геологууд шулуу нүүрһэнэй хэдэ хэдэн ехэ ашагта малтамалай ехэ хэбтэшэ шэнжэлэн ашаглахаар түсэблэнэ.

ЕНИСЕЙ МҮРЭН ДЭЭРЭХИ ПОРТ УРГАНА

ЛЕСОСИБИРСК. (Красноярай хизаар). (ТАСС-ай корр. А. Щегленко). Барилга-хабсаралгын 230-дахи поездын коллектив Маклаковска гол мүрэнэй портын хоёрдохи ээлжэе барижа захалба. Енисей мүрэнэй эрьедэхи цемент хадагалдаг ехэ складай һуурида түрүүшын бетон блогууд һуулгагдаа.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор Енисей мүрэн дээрэхи портые үргэдхэхөөр хараалагданхай. Тэрэнэй хоёрдохи ээлжээнэй ашаглалгада оруулагдахада, ашаа зөөлгэ хоёр дахин үргэдэжэ, жэлдээ 1 миллион тонноһоо дээшэ болохо юм. Энэ жэлдэ 600 мянга шахуу тонно цемент, ехэ нефтепродукт ба бусад эдлэл хэрэгсэлнүүд Норильска ашагта малтамал шанаржуулдаг металлургическа комбинадта, Курейскэ ГЭС-эй барилгашадта эндэһээ эльгээгдэхэ байна.

Барилгашадай болзорһоонь урид ашаглалгада оруулхые уялһан портын хоёрдохи ээлжээн Енисей мүрэнэй хойто нютагуудай үйлэдбэриин хүсэнүүдые хурдан түргөөр хүгжөөхэ арга олгоно.

ВРАЧНУУД УРААЛДА, СИБИРЬТЭ ЭЛЬГЭЭГДЭХЭ

СВЕРДЛОВСК. (ТАСС-ай корр.). Эндэхи медицинскэ институдай эмнэлгын, санитарно-ариг сэбэрые сахилгын, үхибүүдые эмнэлгын факультедүүдые дүүргэжэ байһан 500 хүнэй хаана хүдэлмэрилхэ байһаниинь элирүүлэгдээ. Залуу мэргэжэлтэд Ураалай ба Сибириин хото городуудта, хүдөө нютагуудта ажаллаха байна.

Оронойе эдэ районуудай элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд хурдан түргөөр хүгжөөгдэдэг. Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ гансал Дунда Ураалда элүүрые хамгаалгын эрилтэнүүдтэ 100 миллионһоо үлүү түхэриг гэхэ гү, али наймадахи табан жэлэйхиһээ гурба дахин ехэ мүнгэн һомологдоһон байна. Эндэ 10 мянган оро дэбдихэртэй больницанууд. Үдэрэй туршада 24 мянган хүниие хангаха аргатай поликлиникэнүүд баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

Һаядаа Ураалай элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд бүри нарижуулан һайжаруулагдаха. Гансал гүрэн түрэмнай бэшэ, харин Ураалай предприятинууд энээн тухайда ехэ анхарал оролдолго хандуулна. Эдэнэй олонхид ашаг олзоороо өөһэдын профилакторинуудые, поликлиникэнүүдые, амаралтын баазануудые барижа байнхай. Заводуудай эмнэлгын, һэргылэлгын түбүүд Эсэгэ оронойнгоо, мүн гадаадын мүнөөнэй аппаратура, түхеэрэлгэнүүдээр хангагдана.

ГЕОЛОГИИН БЕЛОРУССИИН ҺУРГУУЛИ

МИНСК. (ТАСС-ай корр. Е. Горелик). Зүүн Европын оронуудай дэлисхэр дээрэхи нефтиин, газай, шулуу нүүрһэнэй ба бусад ашагта малтамалнуудай картые Белоруссиин эрдэмтэд зохёобо. Энэнь геологиин корреляциин талаар уласхоорондын программаар Белоруссиин ССР-эй национальна комитедэй заседани дээрэ баталагдаһан шэнжэлгэнүүдэй үргэн ехэ түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудай нэгэниинь болоно. ЮНЕСКО-гой ба Геологиин эрдэмэй уласх
дын холбооной
тус комитет эмхи
байгуулагдаа һэн.
— Корреляци ха
үе сагай хадын
зузааниие зэргэсүү
суудкадаг эрдэм шэ
но, — гэжэ комите
рүүлэгшын орлогшо,
эй Наукануудай ак
гэшүүн-корреспондент
Гарецкий хөөрэнэ. —
рай нэгэ районодохи
малтамалнуудай
онсо шэнжэтэй бай
ринаар шэнжэлээд,
районуудай Залли
гэсүүлэн хаража үз
на.
Түрэл хизаар нют
геологическа байгу
шэнжэлхэ талаар Бе
сиин эрдэмтэд һуу
нүүдтэ ехэ юумэ хэ
рай гүн дундахи
картануудые зохёо

Редакцида ороһон бэшэгүүдэй шэнжэлэл

...ШЫЕНЬ АМЖАЛТААРАА ХАРЮУЛХААР...

...хүлеэгдэһэн түрэл ...наймнай XXV съезд дээ... СССР-эй арадай ажахые ...–1980 онуудта хүг... гол шэглэлнүүд» батаабтажа, үрэн ехэ ...наймнай бүхы ажалшадай ...асари ехэ зорилго ...лагдаба гээшэ. Тиин ...республикымнай колхоз, совхозуудай малшад, та... үзэрнүүдтэ хараа ...нуудаа тодорхойлжо, ...гдэһэн шэнэ со... уялга абажа байна. ...имэһээ хүдөө ажа... хүдэлмэрилэгшэдэй ур... хоолой продуктнуу... улам элбэгжүүлхэ, ту... чаха продукциингаа ша... эрид һайжаруулха та... ехэ эрилтэ табигдаба. ...бүхэндэ редакцида... орожол байдаг хүдэлмэ... хүдөө бэшэгшэдэй бэ... гол түлэб эсэшэ суса... ажаллажа, жэн... амжалта туйлажа байһан таряашад, һаалишадай, хонишод болон механизаторнуудай шэн габьяата хүдэлмэри, дүй дүршэл, саашанхи түсэб, уялгануудыень тобойсо харуулһан удхатай байна. Энэньшье тон зүб. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд түрэһэн нютагайнгаа, мүн сугтаа ажалладаг түрүүшүүлэйнгээ амжалта тухай редакцида бэшэдэг, бэшэхэшье гээшэ ааб даа. Иигэжэ саг соонь дуулгажа, мэдээсэжэ байхадаа түрүү онол аргануудые, дүй дүршэлыень олоной дунда дэлгэрүүлхэ, нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ горитой туһа хүргэдэгынь хэндэшье мэдээжэ.

Үнинэй хүдөө бэшэгшэ **Цырен-Ханда Гомбодоржиева** Хоринн аймагай Хүрбын совхоздо боложо байһан һонин дуулгахаһаа гадна, түрүүшүүлэй хэжэ байһан ажал эли тодоор бэшэнэ.

Мүн үүлтэртэ малай Баргажанай аймагай нэгэдэлэй ахалагша зоотехник **Даша Нима Хобраков** мүн лэ аймагайнгаа юһэдэхи табан жэлэй дүн, саашанхи зорилго харуулһан томо статья эльгээгээ.

Тиихэдэ редакцидамнай үнинһөө хойшо бэшэдэг **В. Крылов** «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй партиин XXV съездэ зорюулһан митинг тухай дэлгэрэнгыгээр бэшээ. Энэ митинг дээрэ үгэ хэлэһэн отделениин хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэд үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэйнгээ зарим дүнгүүд, амжалта тухай тэмдэглээд, саашадаа үйлэдбэриингөө ашаг үрые дээшэлүүлхэ, бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулха ба ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ зорилго тухайгаа мэдээсэнэ.

Саянай мундаргануудай хормойһоо һонинуудые дуулгажа байдаг **И. Фёдоровой** эльгээһэн корреспонденци соо гол түлэб Бүтүүгэй хонишодой түл абалгаяа урагшатайгаар үнгэргэжэ байһан тухай хэлэгдэнэ. Үнэн дээрээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо түрүү хонишод С-Д. Мурдоновагай, Г. Шойбонов гэгшэдэй отарада түл түрэсэ яһала һайн абтана. Гэбэшье медицинын хүдэлмэрилэгшэд, автолавка хонишодто энэ харюусалгата хаһын үедэ таһалгаряагүй ябажа, бүхы эрилтыень дүүрэн хангаагүй гэжэ шүүмжэлэгдэнэ. Мүн В. Крылов удаадахи репортаж соогоо Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хонидой түл абалгын ябаса тухай тодорхойгоор бэшэнхэй.

Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат **С. Шопхоев** заочноор тус институдта һурадаг студентнүүдэй ойлгогдосогүй олон асуудалнуудта харюусаһан томохон бэшэг эльгээгээ. Тиихэдээ нэн түрүүлэн минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ ямар хэмжээгээр хэрэглэхэ ба газараа элдүүрнлхэ, тарилгын тогтоогдомол болзор тухай тодорхой харюу үгөө. Гэбэшье мэргэжэлтын нимэ зүбшэлнүүдэн газетэдэмнай ходо үгтэдэг дээрэһээ энэ харюунь толилогдобогүй.

Саашань хэлэхэдэ, мүнөө республикымнай ажахынуудта хабарай тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэри, мүн хонидой түл абалга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Тиихэдэ мал шахан таргалуулха, һү ехээр һаахын тула гүүртэ, отара бүхэндэ горитой хүдэлмэри хэгдэжэ, хаа хаанагүй социалис мүрысөөн улам эршэдэжэ байна гээшэ.

Тиимэһээ мүнөө хүдөө бэшэгшэдһаа арбадахи табан жэлэй, мүн түрүүшын жэлэй түсэбые сүм дүүргэхын түлөө, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, абтадаг продукциингаа шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэжэ байһан түрүү малшад, таряашадай ажал, дүй дүршэл тухай урда мэтэ дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ.

Хоринн аймагай хоёрдохи столоводо 4-дэхи разрядай тогоошон, коммунис ажалай ударник Ольга Михайловна Кондратьева амтатай эдеэ хоол бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ оролдодог юм. Тус столоводо 25 жэл хүдэлжэ ябаһан тогоошон Раиса Михайловна Ситникова коллектив соогоо хүндэтэй нэрэтэй болоһоор үнинэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тогоошод О. Кондратьева, Р. Ситникова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Театрай уласхоорондын үдэрые угтуулан

«ХОВАНЩИНА»

...нинэй орденто оперо ба ...эй театрай сценэ дээрэ Мусоргскиин «Хованщи...эн оперо табигдаа. ...да зуун жэлнүүдэй ...й үедэ, шэнэ сагай бо... дээрэ ородой түүхэдэ ... үйлэ хэрэгүүд тухай ...скиин князьнуудай үгэ... тухай оперо дотор ...энэ. Үймөө ехэтэй петр... Русиин байдал, стре...дэй буһалгаан, дэбжэл... түлөө тэмсэл хүгжэмэй ...р дамжуулагдана. ...д зоной байдал, түүхэ ... темэ хододоо авторай ...адэ дутэ байдаг байна. ...онойнгоо ерээдүй ту...һанаата боложо байда... «Борис Годунов», ...нщина» гэһэн оперо...нь гэршэлэн харуул... «Москва мүрэн дээрэ ... сайлга» гэһэн симфо...на оролтын үзэгдэл до... түрэл газарайнгаа гэ...гэрэлтэ ерээдүй тухай ... бодол Мусоргский ...аа гэжэ ойлгонобди. ...эй хүрса гэрэл саса... Росси дээгүүр үүрэй ... бадарна.

...оргскиин энэ оперо ...ар орёо зохёол юм. ... хүнэй хабаадалгатай ...нүүд эндэ олон. Энэ ... табилга хадаа манай ... коллективэй урга... зохёохы хүдэлмэриин ...шатада гараһые гэр... Сценэ дээрэһээ зэдэл... энэ зүжэг тухай бэшэ... артистнуудшье, ре...сёрнуудшье горитой ам... туйлаа гэжэ тэмдэг...эргэтэй.

...ерын 1-дэхи үйлэһөө ...жэ, үни үнгэрһэн сагай ...н байдалтай танилса... Дуутай шуутай стре...үд өөһэдынгөө «удамар... дуулан магтанад. Хо...үүд тухай хоб үгэ... Шакловитын хэлэ... подьячий бэшэнэ. Доси...түрүүтэй хуушан мүр... баримталагшадай дуула...үлдана. Василий Бла... собор, Улаан тал... Иван Великиин хонхо ...шаг хүсэтэйгөөр хан...

...адай хүгжэмтэ драмын ...баатар хадаа арад зон ... Раскольнигууд, стре... таралашад. Оперын ...фура дотор аяар 14 ... Хүнгэн зөөлэн ба...й, солгёон аягтай ...цүүдэй нэгэдхэмэл ...үүд. Тиимэлээ олоной хабаадалгатай сценэнүүдэй найруулгаһаа оперо табилгын амжалта бага бэшээр дулдыдаа. Залуу хормейстер Б. Ким бодомжотойгоор, нарин нягтаар энэ хэрэг эмхидхээ. Мүн ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной В. И. Хижняковой хүтэлбэрилдэг эрэшүүлэй хоор эндэ хабаадалсаа. Зүжэг дотор хоорнууд тон зохидоор, жэгдээр дуулаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мусоргскиин хүгжэм драматическа үйлын хүгжэлтөөр, доторой байдалаар ехэтэ илгардаг. Энэ талаар Досифейн ба Марфын гол рольнууд анхарал татадаг. Досифей хадаа ород газарай хамаг зоболон хуушан мүргэлһөө арсаһанһаа эхитэй гэжэ тоолодог хүн гээшэ. Тэрэ хадаа бусад хүнүүдэй сэдьхэлэй байдал зүбөөр ойлгоно. Базарсадаев — Досифей зүжэгэй шэмэг, одоо ёһотой һайн баатар гэжэ тэмдэглэмээр. Сценическэшье, хүгжэмэйшье талаар Досифейн партиие Базарсадаев уран зохидоор дуулаа. Дэлхэйн оперно хүгжэм дотор эгээл хүшэр, орёо партинуудай нэгэн болохо Досифейн партиие артист уянгынашье, баатарлиг удхынашье талаар ёһотой һайнаар дуулаа.

Хуушан мүргэл баримталагша Марфа хадаа зоригтой, дурлаһан эхэнэр. Гоё һайхан хоолойтой, сценэ дээрэ наадахадаа бэрхэ артистка Ю. Данилова Марфын сэдьхэлэй эрмэлзэл, уян зөөлэниие тодо хурсаар харуулжа шадаа. Марфын парти дуулаһан А. Жмуровада наадаһан эхэнэрэйнгөө доторой байдалда ехэ анхарал хандуулхыень хүсэмээр.

«Хахад европоец», хоёр нюурта князь Голициниие оперын солист В. Васильев дуулаа. Зөөлэхэн, уян хоолойтой артист хододоо зохидоор, геройнгоо образ тодоор тарган дуулаха гэжэ оролдодог. Князьнуудай арсалдаанай үедэ артист өөрынгөө партиие илангаяа бодомжотойгоор, ансамбль болон өөрынгөө ролиин удха зүбөөр харуулан дуулаа.

Стрелецүүдэй начальник «батькын», гомоотой, дээгүүр һанаатай Иван Хованскиин образые Л. Линховоин тодо хурсаар, гүйсэд ойлгосотойгоор зураглана. Үйлын эхин дээрэ бэерхүү, бардам байһан князь саашадаа элдэб муу юумэ зүгнэжэ эхилнэ. Л. Линховоиной Хованский үгэ бүхэноо зөөлэхэнөөр дуулана. Харин эгээл дуратай үгэнь гэхэдэ: «Бурхан абараг». Энэл партида залуу дуушан Петюк дуулаа. Түрүүшынхеэ дуулажа байһан залуу артист өөрынгөө зорилго яһала һайнаар бэелүүлжэ шадаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Гэбэшье наринаар дуулаха газартань һанаһанда хүрэнэгүй.

Шакловитын ролиие оперо найруулан табигшад гүйсэд һайнаар сэгнээгүй гээшэ ха гээд һанахаар. Шакловитын сценэ дээрэ гаралга бүхэн онсо удха шанартай ха юм. Хоб-жэб тараалга, хүниие алалга, муу мэдээсэл эндэһээ һабагшатай. Гэбэшье энэ рольдо дуулагшад (Н. Раднаев, Л. Шагдыров) өөрынгөө геройн түхэл шарайе гүйсэдөөр дамжуулжа шадаагүй гээшэ ха.

Артистнар Н. Панчуков (Подьячий), Д. Дашиев (А. Хованский) сценическэ образуудаа үнэншэмөөр харуулжа шадаа. Мүн О. Миронова, К. Головко (Эмма), В. Батуев (Кузька, Стрешнев), Ю. Шевченко (А. Хованский) һайнаар наадаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Эндэ оркестр алишье талаараа һайнаар наадаа (дирижер Айзикович). Оролто, үйлын эхинүүд дээрэ илангаяа гоё һайханаар оркестр дуулдана. Перси басагадай хатарта труба (артист А. Тин-Чун-Куй) онсо зохидоор наадана.

Уран зурааша Тиминэй шэмэглэл зүжэгэй байгуулгатай таарамжатайгаар зохилдоно. Гэбэшье зүүн зүгэй хүнгэн зөөлэн уянгатай тааралдахагүй эрээ марлан хубсаһан хатарай үедэ харагдахань таагүй шэнги.

Оперо дотор хатар уран зохидоор табигдаһхач. Эндэ балетмейстер М. Заславскиин амжалта тэмдэглэхээр.

Театрай коллектив уран һайхан, һонирхолтой зүжэг табижа, харагшадаа баясуулба.

Н. ЦИБУДЕЕВА,
хүгжэмэй училищиин багша.

ЗУУ ГАРАН жэлэй урда тээ арадай мүнгэ зөөреэр баригдаһан Национальна театр Прагын хүн зоной дунда үргэнөөр алдаршанхай юм. Театрай коллектив совет режиссернуудтай бата харилсаа холбоотой, хани барисаатай. Энэ жэлдэ Казахай ССР-эй арадай артист А. Мамбетов, А. Нурпенсовэй «Шуһан ба хүлһэн» гэжэ романаар зүжэг найруулан табихань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: репетициин үе. Зүүн таладань — А. Мамбетов.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Апрелиин 11-дэ— арадай судьянарай һунгалта

КАНДИДАДУУД ДЭБЖҮҮЛЭГДЭҺЭЭР

Арадай сүүдэй судьянарай кандидадуудые дэбжүүлхэ ажалшадай суглаанууд республикымнай предприяти, организаци, колхоз, совхозуудаар дүүрэжэ байна. Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд, Хоринн леспромхозой Тужын участогай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад аймагайнгаа арадай сүүдые һунгаха нэгэдэхи округһоо судьягай кандидадаар Михаил Ильич **Булгатовые** дэбжүүлбэ.

Яруунын совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад аймагайнгаа арадай сүүдые һунгаха хоёрдохи округһоо судьягай кандидадаар Эрдэни Базарович **Жанчиповые** баһал дэбжүүлбэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай суглаанууд боложо үнгэрбэ. Тэдэнэр аймагайнгаа арадай сүүдэй судьянарай кандидадуудаар Борис Петрович **Ивановые**, Виктор Николаевич **Сахняновые** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

Улаан-Үдын районой арадай сүүдэй судьянарай кандидадуудаар предприяти, организаци, эмхи зургаануудай коллективүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ Филипп Андриянович **Котяков**, Михаил Романович **Дарбанов**, Людмила Васильевна **Киселева**, Игнат Данбинович **Мархандаев**, Александр Иннокентьевич **Мороков** гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

НАЙМААЛАГШАДАЙ АМЖАЛТА

Худалдаа наймаанай кооперациин хүдэлмэрилэгшэд Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, партиин XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула хүдөөгэй ажалшадые эд бараанай элдэб зүйлөөр гүйсэд хангаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Байгша оной түрүүшын хоёр һарын туршада 37 миллион 782 мянган түхэригэй эд бараан болон эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүд хүдөөгэй ажалшадта худалдагдаа. Мүнөө жэл нёдондоноойхитой сасуулжа үзэхэдэ, 2 миллион 578 мянган түхэригөөр ехэ эд бараан хэрэглэгшэдтэ наймаалагдаа.

Сэлэнгын райпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд абаһан уялгаяа мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлжэ, хоёр һарынгаа түсэбһөө гадуур 146 мянган түхэригэй эд бараа хүн зондо худалдаа. Хоринн райпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд 143 мянган, Сэлэнгын райпотребсоюзай Загастайн сельпо 70 мянган түхэригэй эд бараа түсэбһөө үлүү худалдаа.

Баргажанай, Байгалай худалдаа наймаанай бүлгэмүүдэй, Бэшүүрэй, Яруунын райпотребсоюзуудай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд абаһан уялгаяа сүм дүүргээ.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө сагта колхоз, совхозуудта эхилхээ байгаа тарилгын хаһын үедэ ажалшадые дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулхань. Аймагуудта тарилгада хэрэгтэй техникын зүйлнүүд, хубсаһа хунар гэхэ мэтэ эльгээгдэнэ.

Малшадые ба таряашадые эд бараагаар, эдеэ хоолоор гүйсэд хангахын тула 108 автолавка хүдөө нютагуудта хүдэлжэ эхилээ.

Д. КОЛМАКОВ.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

БАРИЛГАШАДАЙ ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

«Севертрубопроводстрой» трестын Б. Дидугай ударидадаг гагнууршадай бригада Уренгойн уурхай — Надым гэһэн газопроводой барилга дээрэ хүдэлхэ зуураа ажалай ехэ амжалта туйлаба. 1420 миллимерт диаметртай 2 километр трубопровод тэдэнэр сүүдхэдэ барина. Ямало-Ненецкэ национальна округто иимэ амжалта анха түрүүшынхеэ туйлагдаба. Энэ трассай гол участогтахи ажалые Б. Дидугай бригада болзорһоонь 10 хоногоор урид дүүргээ. Тэрэ участогай утань 50 километр юм.

Түрүү коллективэй ажалай амжалтада уралан нарижуулагшад ехэхэн хубитаяа оруулаа. Юрын шарга дээрэ тодхогдоод, гэнжэтэ трактораар шэрэгдэдэг гагналгын түхеэрэлгын орондо «К-700» тракторта тодхогдодог энергопоезд уралан нарижуулагшад үйлэдбэридэ нэбтэрүүлбэ. Тэрэнэй ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлжэ, электро-гагнууриин 7—8 пост нэгэ доро электрын элшэ хүсөөр хангагдадаг болоо.

«Севертрубопроводстрой» трестын коллектив энэ жэлдэ 350 километр газопровод бариха даабаритай юм. Трестын хүдэлмэришэд энэ даабаряа болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилготой.

В. ЖИЛЯКОВ,
ТАСС-ай корр.
Ямало-Ненецкэ округ.

НЕФТЕГРАДАЙ АГААРАЙ ҮҮДЭН

Сибириин нефтянигуудай түб — Нижневартовск городто шэнэ аэровокзалай барилга эхилбэ. Ханты-Мансиин национальна округто мэдээжэ болоһон А. Гавриловай хүтэлбэрилдэг бригада аэровокзалай фундаментда түрүүшын шулуу табяа.

Нефтеградта аэровокзал бии юм. Найман жэлэй саада тээ мэргэжэлтэд тэрэнэй проект зохёоходоо, городой хүн зон иимэ түргөөр олон болохо гэжэ ойлгоогүй байгаа бшуу. Бар тайгадахи намагтай талада гоё һайхан мүнөө үеын городой этажууд урган бодоо. Эндэхи хүн зон гол түлэб самолёдоор ябадаг юм. «ИЛ-76» түхэлэй ашаанай самолет анха түрүүн эндэ шалгалта гараа һэн. Һаяар «ЯК-42» түхэлэй хүн зониие зөөхэ самолет эндэ ерэдэг болохоор хүлеэгдэнэ. Мүнөө Нижневартовск городһоо Сибириин промышленна томо түбүүдтэ, мүн Москва, Сочи, Уфа, Куйбышев хотонуудта самолет ниидэдэг болонхой.

Шэнэ аэровокзал час соо 400 гаран пассажирай бүхы эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха юм. Тэрэнэй барилга ерэхэ жэлэй эсэстэ дүүргэгдэхээр түсэблэгдэнэ.

В. ОХОТСКИЙ,
ТАСС-ай корр.
Ханты-Мансиин округ.

ЗАВОД МЭТЭ ФЕРМЭНҮҮД

Пешнигорт госхоной нэгэ захада Кудымкарска районой «Россия» колхозой малай комплекс баригдаба. Урданай багахан хэдэн фермэнүүдтэ байһан үнеэд завод мэтэ энэ байрада оруулагдаа.

Промышленна энэ комплексдо бүхы хүдэлмэринь — үнеэдые һаалга, тэжээл бэлдэлгэ, тэрэниие тараалга малай байра сэбэрлэлгэ онһожоруулагданхай. Энэ комплексдо дүтэхэнэ тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса үгэдэг газар бии юм. Тиихэдэ һайжаруулагдаһан бэлшээри бии болгогдоо.

Шэнэ комплексын ашаглагдажа эхилхэдэ, мал ажал хүгжөөлгэдэхи шэнэ шата дүүрэбэ. Колхозой бүхы һаалишад мүнөө заводой графигаар — хоёр халаанда хүдэлдэг болоо. Тиигэжэ тэдэнэр амарха, эрдэм номдо һураха ехэ сагтай болоо. Нёдондо энэ колхозой һаалишад үнеэн бүриһөө 3111 килограмм һү һаажа, бүхы округ дотороо ажалай ехэ амжалта туйлаһан байгаа. Мал ажалаа промышленна үндэһэ һуури дээрэ оруулһанай ашаар эндэхи малшад шэнэ табан жэлдэ шэнэ амжалта туйлаха зорилготой.

А. КИПРИЯНОВ,
ТАСС-ай корр.
Коми-Пермяцкэ округ.

АГИТВЕРТОЛЕТ

Тундрын аалия намдуу байдалые вертолёдой таршаганаан таһалдуулба. Корягай национальна округой холын бэлшээринүүдтэхи ажалшад тэрэниие хүлеэжэ байгаа. Соёлой байшангуудай, хүдөөгэй клубуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригаданууд округой холын орошодто айлшалаа. Камчаткада болоһон шэнэ хубилалтанууд тухай, арбадахи табан жэлдэ округой арадай ажахы хүгжөөхэ түсэб тушаа лекторнүүд хөөрэбэ, уран һайханай бүлгэмэй артистнар дуу, хатарнуудые гүйсэдхөө, Тундрын поэдүүдэй шүлэгүүдые уншаа.

Холын бэлшээридэ ажалладаг орошодто нүүдэл библиотекэнүүд, шэнэ газетэ ба журналнууд асарагдаа. Тиихэдэ түрэлхидһөөнь бэшэг ерээ.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.
Корягай округ.

ХҮДӨӨГЭЙ ПРЕМЬЕРЭНҮҮД

Белорусскиин драматург А. Макаенкын «Трибунал» гэжэ спектаклиин премьерэ Бооховой районой соёлой байшангай арадай театрта болобо. Зүүн Сибириин культурын институт дүүргэһэн К. Балтакова тэрэниие табиһан байна. Энэнь тэрэнэй хоёрдохи ехэ хүдэлмэри болоно. Арадай энэ театрай коллектив урид Буряадай мэдээжэ драматург Ц. Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүг» гэжэ зүжэг табиһан байгаа. Тэрэнь харагшадай, шүүмжэлэгшэдэй зүгһөө һайн сэгнэлтэ абажа, энэ коллективтэ арадай театрай нэрэ олгогдоо һэн.

Усть-Ордын Буряадай национальна округэй соёлой байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта мүнөө драматическа 59 коллектив хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь классическа ба мүнөө үеын зүжэгүүдые табидаг байна.

Округой арадай творчествын байшан хүдөөгэй арадай театрнуудта ехэ туһа хүргэнэ. Эрхүү хотын театрнууд арадай уран һайханай коллективүүдые шефтээ абанхай.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ,
ТАСС-ай корр.
Усть-Ордын округ.

ЖОЛООШОНОЙ ТАБИҺАН ЗҮЖЭГ

Агын Буряадай национальна округой хүдөө нютагуудаар арадай театр аяншалжа байна. Театрай коллектив нютагай драматург Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэһэн зүжэг хүдөөгэй ажалшадта харуулха юм. Тэрэниие «түргэн туһаламжын» жолоошон Р. Абидуев найруулан табиба.

Роберт Абидуев хорин жэлэй саада тээ Агын соёлой байшанда ерэжэ, драматическа кружогто ябажа эхилһэн юм. Тиихэдэ нэгэ акттай «Һэшхэл» гэжэ зүжэгтэ наадаа һэн. Агын соёлой байшангай драматическа коллектив 1967 ондо арадай театрай нэрэ зэргэтэй болоһон юм.

Л. ФАДЕЕВ,
ТАСС-ай корр.
Агын округ.

Хүршэ областиин һонин

ЗОЛ ЖАРГАЛТА ХАРГЫ

...н бүхэнэй, бүхы хүн ту...й ажабайдал нэгэ ута ... мэтэ ха юм. Совет хүн ...зол жаргалта харгыда ...аар табин юһэдэхи жэ...алжа ябана. Энэ ута ...дамнай угаа ехэ удха ... үйлэ хэрэгүүд бо... Тэрэнэй эгээл шуха... түрэл партиимнай ...үүд.

...нөө Советскэ Союзай ...унис партиин ээлжээтэ ... съезд тээсгэн хүдэл... дүүргээ гээшэ. Совет ...д түрэл партиингаа га... болон дотоодын поли... нэгэн һаналаар дэм...э, съездын шиидхэбэри... бодото ажалаараа ...үлнэ.

...най агууехэ оронойнмнай ...хуби болохо Агын үр...алын ажалшад мүн лэ ...хэрэгүүдээрээ Эхэ оро...оо һүр хүсые арьбад...ана. Округоймнай ажал... партиин XXIV съездын ...эбэринүүдые бэелүүл...раа, шэнэ шэнэ амжал...дые туйлана, арад зо... хамтын жасада хуби... оруулалсаа. Орденто ...ай партиингаа съездэ ...айнгаа рапорт бариха... үнгэрэгшэ табан жэлэй ... амжалтатайгаар тү...өө мэдүүлэн элид...ээ.

...ла нютагаймнай индуст... зүрхэн—Орловскын ... малтамал шанар...ын комбинат. Согто ...н хормойдохи хори га... жэлэн саана олдоһон ... малтамалай булаша ... округоймнай нэгэ гол ... болоно. Комбинадай ...ектив партиин XXIV ...эдэ уһаһан малгайгаа ...гүй хүдэлхэбди гэжэ ... үгөө бэлэй. Орловскын ...үүд хэлэһэндээ хүрөө. ... бригаданууд, 130 хү...дэлмэришэд табан жэлэйн... түсэбүүдые болзорһоонь ... түгэсхөө. Комбинат ... урдахи мүрысөөндэ абаһан социалис уялгаяа мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлээ. Орловскынхид үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо хэдэн дахин Министерствын шагналда хүртэһэн юм. Комбинат мүнөө продукци үгэхынгөө хажуугаар барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Шэнэ комбинадай түрүүшын ээлжээнэй барилганууд ерэхэ жэлдэ ашаглалгада үгтэхэ юм. Руда малтан абадаг хадын хажууда горнягуудай шэнэ город баригдана. Партиин XXIV съездһээ хойшо хоёр зуу гаран хүдэлмэришэдэй бүлэнэр шэнэ гэрнүүдтэ оробо. Хоёр зуун наян хүүгэдэй ясли-саад баригдаа. Мүн 120 байратай гурбан томо гэрнүүд бодхоогдожо байна.

Магтаалта һайн хэрэгүүдээрээ мүн лэ Агын колхоз хоорондын барилгын эмхи шалгараа. Арбан жэлэй саана байгуулагдаһан тус организаци область соогоо томо, эгээл түрүү предприяти болонхой. Юһэдэхи табан жэл соо барилгашад найман миллион 800 мянган түхэригэй барилга хэһэн байна. Хонидой 29 байра бариха түсэбтэй аад, тэдэ 42-ые баряа. 33 мянга гаран хонид тэдээн соонь байрлана. Мүн тэдэнэр олон гэр, байрануудые баринхай. Агын барилгашад хоёр дахин Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугуудта, мүнгэн шагналда хүртэһэн юм. 1975 оной хоёрдохи хахадай дүнгөөр тэдэ баһал эрхимлэжэ, Россин Федерацида хоёрдохи һууридa гараба.

Съездһээ съезд хүрэтэр эрхимээр хүдэлһэн коллективүүдэй нэгэн гэхэдэ, Дулдаргын шубуунай фабрика болоно. Тэрэ үнгэрэгшэ табан жэл соо 17 миллион үндэгэ үгэхэ даабаритай һэн. Харин 25 миллионһоо үлүү тахяагай үндэгэ гүрэндэ тушаагаа. Иимэл хадань түрүү фабрикын коллективтэ партиин XXV съездэ рапорт ябуулха эрхэ олгогдоо.

Промышленна болон харгы замай предприятинууд сооһоо ашаа шэрэдэг Агын автотранспортын зургаанай жолоошод табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл 4 һара соо бэелүүлһэндээ тэдэ урма зоригоор дүүрэн.

Округой бүхы промышленность юһэдэхи табан жэлдэ үйлэдбэрээ 30 процентээр ехэдхэһэн байна. Тиихэдэ бүхы бүтээһэн продукциин 90 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.

КПСС-эй XXIV съездын тогтоол болон шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зуураа, манай малшад, таряашад хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтээ шэнэ алхам урагшаа хэбэ. Тэдэ табан жэл соо гүрэндөө 72 мянган тонно таряа, 74 мянган тонно мяха, 61 мянган тонно һү, 17 мянган тонно нооһо, 42 миллион үндэгэ худалдаһан байна. Урдань бидэ хэзээдэшье табан жэл соо эды шэнээн продукци үйлэдбэрилөөшье, тушаагаашьегүйбди. Гүрэндэ худалдаһан бүхы продукциин үнэ сэн 40 гаран миллион түхэригэй болоно.

Съездһээ съезд хүрэтэр түрүү зэргэдэ яваһан хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэд хаа хаанагүй олон. Хонишодой 50 бригада, һү һаалиин 17 фермэ, хоёр зуу гаран хонишод, һаалишад, үхэршэд юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо партиин хорин табадахи съездын делегат, Хуһэрэй суута хонишон Дашидондок Цурбуев ороно. Тэрэ түсэбһөө гадуур 380 толгой хурьга, хоёр тонноһоо үлүү нооһо хайшалжа абаа. Эрхим малшанай үбсүндэ Ленинэй болон Октябриин революциин орденууд яларна.

Округ дотороо хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдалгаар Дулдаргын районой бүхы дээрээ уридлаба. Округоймнай урдаа хараха ажахы—партиин XXII съездын нэрэмжэтэ колхоз табан жэлэй, мүн 1975 оной түсэб болон уялгануудые амжалтатайгаар, болзорһоонь урид дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлжэ шадаһанайнгаа түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Тиин цокто-хангилайхид КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Юһэдэхи табан жэлдэ ажалай габьяа туйлаһанай түлөө» гэһэн дурасхаалта тэмдэгээр, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаба. Иимэ үндэр шагнал хайрада тэдэ область соо гансаараа хүртөө.

Цокто-Хангилда һүүлэй жэлнүүдтэ 20 гаран түрүү, дүй дүршэл, эрдэм ухаанай туйлалтанууд болон арга методүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнэй тон эхэнь—газарай хүрьһые шэнэ аргаар элдүүрилхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ арга болоно. РСФСР-эй габьяата агроном В. О. Петровой габьяа тус хэрэгтэ угаа ехэ. Тэрэнэй ажал Ленинэй орденоор тэмдэглэгдэнхэй.

Мүн баян таряа ургуулдагаараа, мяха, һү ехээр абадагаараа Кировэй нэрэмжэтэ колхоз алдаршаһаар үнинэй. Гектарһаа 15 центнер таряа бүхы тарилгын талмай дээрэ абаһан хара-шэбэрэйхид баһал магтаалда хүртөө. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад хабарай тарилгада сүм бэлдэнхэй, партиин съездые угтаа.

Нютагай түрүү ажахы, эрхим хүнүүдые бултыень нэрлэхэ болоо һаа, удаан саг хэрэгтэй. Зүдхэлиин «Родина», Шулуутайн Дылгыровэй нэрэмжэтэ колхоз, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоз, Дулдаргын «Сельхозтехника» ба бусад болоно.

Эрхимэй эрхим 233 нүхэд СССР-эй орден, медальнуудаар үнгэрһэн табан жэл соо шагнагдаа. 1500-аад түрүүшүүл «Юһэдэхи табан жэлэй ударник», «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагданхай.

Хүдөө ажахыгаа, мүн бусад ажал хэрэгүүдээ округоймнай ажалшад түрүү аргаар ябуулдаг болоһоор үнинэй. Илангаяа КПСС-эй XXIV съездын һүүлээр ехэ юумэн хэгдээ. Бүхы эхэ хонидойнгоо 64 процентые эртэ түрүүлдэг болообди. Хонин ажал дээрэ комсомол-залуушуулай 22 бригада байгуулагданхай. Тэдэ бригаданuудта арбан класс дүүргэһэн хүбүүд басагад хүдэлжэ, эжы, абынгаа үе наһанай хэрэгүүдые үргэлжэлүүлжэ ябана.

Жэл бүри арадай һуудал байдал һайжарна. Юһэдэхи табан жэл энэ талаар илангаяа аша үрэтэй байгаа. Гансал 1974—1975 онуудта округой хүн зон 400 гаран хүнгэн автомашина, 260 хүндэ мотоцикл, 1471 телевизор худалдажа абаа. Мүнөө хонишоной гэрэй хажууда шэнэхэн «Жигули», «Уралай» зогсохые харахадаа хэншье гайханагүй. Эрхимээр ажаллаһан хүн бүхэн эд зөөри абаха аргатай болоно бшуу. Малшанай гэртэ ороходо телевизор, холодильник, газай пеэшэн байха. Эдэ бүгэдэ коммунис партиин арад зоной ажана байдалай һайжархын түлөө саг үргэлжэ оролдодогые эли тодоор гэршэлнэ. Энэ анхарал оролдолгыень эрхим ажалаараа харюулха гэһэн хүсэл һанал хүн бүхэндэ сээжэдэ түрэнэ.

Совет коммунистнуудай, бүхы совет хүнүүдэй хүсэл зориг съездын шиидхэбэринүүдые бүри арьбадхана. Иимэ һайн һайхан орондо гайхамшагта үе сагта ажаһууһан бидэ Ленин багшын зааһан замаар, түрэл партиингаа ударидалгаар коммунизмын шэнэ илалтын түлөө тэмсэхээр бэлэмди. Энэ — манай жаргалта харгы.

Б. РАБДАНО.

СПОРТ ХҮГЖӨӨЛГЫН СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУД

Манай парти, правительствын ашаар он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри Эхэ ороноймнай экономическа хүсэ шадал нилээд ехээр урган хүгжэнэ, совет арадай ажана байдал улам һайжарна. Энээнтэй дашарамдуулан, физическэ культура, спортын материально-техническэ бааза улам һайжарна, совет хүниие физическэ талаарнь хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулна.

1924 оной август һарын эхеэр республикын газетэнүүдтэ иигэжэ бэшэгдэнхэй байдаг: «Пролетарска революциин ашаар буряад арад өөрын республикатай болоходоо ажабайдал, ажаһуудалаа һайжаруулхынгаа хажуугаар физическэ хүмүүжүүлгэдэ һаналаа табидаг болоо». Тиихэ үедэ республика доторнай спортын найман зал, хэдэхэн секци, команданууд тоологдодог байһан. Харин мүнөө... республикын ажалшадай мэдэлдэ һайн түхеэрэлгэтэй арбан стадион, спортын 300 зал, хоёр мянгаһаа дээшэ талмай, санын 135 бааза, спортын хэдэн арбаад лагерьнууд тоологдоно. Тиихэдэ колхоз, совхозуудта, предприятинуудта, һуралсалай газарнуудта 699 физкультурын коллектив байгуулагданхай. Эдэ коллективүүдтэ мянгаад шахуу тренер, багшанар, эмхидхэгшэд хүдэлнэ. Тэдэнэй 882 хүниинь физкультурын дээдэ болон дунда һургуули дүүргэһэн.

Городой, хүдөөгэй хүүгэдэй спортын 34 һургуулида арбанһаа дээшэ мянган эдиршүүл ябажа, спортын элдэб зүйлөөр бэеэ һоридог, аха нүхэдэйнгөө туйлаһан амжалта халан абадаг болоо. Жэл бүри республикын спортын эмхинүүдэй 70 мянган хүн ГТО-гой значогуудтай, мүн 35—40 мянгаад спортсмен разрядуудтай болоһон байна.

Манай республикын ажалшад нютагайнгаа хүбүүдэй амжалтаар омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Тэдэнэй дундаһаа арһан бэелэйн ёһотой ээзд болоһон Мельбурнын Олимпиин нааданай чемпион, СССР-эй спортын габьяата мастер Владимир Сафронов, Токиогой Олимпиин нааданда хабаадалсажа, мүнгэн медальда хүртэһэн, Европын чемпион, СССР-эй габьяата мастер Велингтон Баранников, уласхоорондын классай спортын мастер Валерий Стрельников, Москва хотын чемпионууд аха дүүнэр Борис, Доржо Зориктуевтан, мэргэн буудалгаар СССР-эй спортын хүндэтэ мастерай нэрэ зэргэтэй болоһон Петр Николаев, мэнэ һаяхан Кубада дүрэ буляалдалгаар үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадахадаа алтан медальда хүртэһэн СССР-эй спортын мастер Олег Алексеев болон бусад гансашье Буряад орон соогоо суурхахынгаа хажуугаар, хилын саагуур мэдээжэ болоһон байна бшуу.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада республика доторнай физкультура, спорт һайнаар хүгжөө гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй ха. Тиин спортдо олон хүниие хабаадуулха гэжэ хараалагдаһан түсэб спортын бүхы зүйлөөр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байгаа. Жэшээнь, 1971 ондо 40 мянган хүн ГТО-гой значогуудтай болоһон һаа, энэнь жэл бүри 70 мянганда хүрэдэг болоо ха юм. Мүнөө республика доторнай арбатай үхибүүнһээ эхилээд, 60 наһа хүрэһэн үбгэд, хүгшэд хүрэтэрөө ГТО-гой значогуудтай болоһон байна. Мүн үнгэрһэн табан жэлэй туршада спортсменүүдэй разрядые дээшэлүүлхэ талаар горитой амжалта туйлагдаа. Энэ үе соо 37 спортсмен СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэһэн байха юм. Эндэ һур харбалгаар, бүхэ барилдаагаар, боксоор олон спортсменүүд хүмүүжүүлэгдээ.

Спортын бүлгэмүүдэй дундаһаа «Буревестник», «Спартак», «Урожай», «Труд», «Локомотив» бүлгэмүүдэй тренернүүд спортын мастернуудай тоо олошоруулха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлһэн байгаа.

Буряад ороной спортсменүүд үнгэрһэн табан жэлэй туршада орон соогуураа үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдтэ түрүү һууринуудай нэгые эээлдэг болоһон байна. Жэшээнь, РСФСР-эй арадуудай үбэлэй V, профсоюзуудай VIII спартакиадада хабаадалсахадаа, 1974, 1975 онуудта командаараа гурбадахи һуури ээлжэ ерээ һэн. Тиихэдэ Буряадай боксернууд 1974 ондо Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй, 1974 ондо һур харбагшаднай Россин Федерациин чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Мүн дүрэ буляалдалгаар Алас-Дурна зүгэй зунай VI спартакиадын үнгэргэгдэхэдэ, манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байгаа. Энээнһээ гадна, һур харбалгаар, шатараар, футболоор, велосипедээр, хүнгэн атлетикээр болон конькигаар үнгэргэгдэдэг уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ Буряадай спортсменүүд илажа гарадаг байһан. Мүнөө манай республикын олохон спортсменүүд спортын бүлгэмүүдэй центральна соведэй чемпионууд болоһон байха.

1974, 1975 онуудта үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдэй дүнгэй ёһоор, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай студентнэр—һур харбагша Бадмажап Цыбиков, дүрэ буляалдалгаар Олег Алексеев гэгшэд Советскэ Союзай суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтанхай, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсажа эхилэнхэй.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада республика доторнай физкультура, спортын бааза нилээд һайжаруулагдаһан, бии байгаа зарим баазанууд һэльбэн заһабарилагдаһан байха юм. Загарайн аймагай Онохой, Элхи тосхонуудта, Хандагатайн леспромхоздо, багшанарай институдай спортын лагерьта шэнэ стадионууд ашаглалгада үгтөө. Тиихэдэ хүдөө нютагуудта спортын 40 гэхэ гү, али табан жэлэй туршада 65 зал ашаглагдаа. Мүн Улаан-Үдэ хотодо спортын арбаад томо барилганууд, ипподром, авиационно заводто, 14-дэхи һургуулида тамаралгын бассейн баригдаһан байха юм.

Буряадай модо болбосоруулдаг ба мебель бүтээдэг комбинадай хүтэлбэрилэгшэд һайн һайхан үүсхэл гаргаа. Эдэнэр богонихон сагай хугасаада спортын уужам гоё зал тушаажа, республикын спортсменүүдые ехэтэ баясуулаа, омогорхуулаа бэлэй. Энээнэйнгээ түлөө тус комбинадай директор А. П. Шапиро болон табан эдэбхитэдые «Спортын барилгада эдэбхитэйгээр хабаадаһанай түлөө» гэһэн медаляар РСФСР-эй физкультура болон спортын комитет шагнаһан юм.

Мүн үнгэрһэн үе соо республика дотор санын 12 бааза, сагаалса буудалгын 30 тир, баскетбол, волейболой 950 талмай ашаглалгада үгтэһэн байна.

Эхилээд байһан арбадахи табан жэлдэ ашаглалгада үгтэхөөр тамаралгын бассейн Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ, Улаан-Үдын Октябрьска райондо, Селенгинск тосхондо, стадионууд Хяагта хотодо, Хориин, Баргажанай, Хойто-Байгалай аймагуудта баригдана.

Гэхэтэй хамта, республика дотор спортын түхеэрэлгэнүүд үшөөл үсөөдэһэн зандаа. Юуб гэхэдэ, зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшад болон залуушуулай эрилтэдэ һаналаа багаар хандуулна гэхэдэ, алдуу болохогүй. Абаад, хараадшье үзөө һаа, аймагуудай түбүүдтэ һайнаар түхеэрэгдэһэн стадион, спортын зал олохогүймнай мэдээжэ. Мүн Улаан-Үдэ хотодошье бии байгаа стадионууд һанаһанда хүрэмөөр түхеэрэгдэнэгүй, заһабарилагдананагүй.

Байгша оной март һарада физкультура, спортын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ 1975 ондо хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн согсологдожо, 1976 оной зорилго хараалагдаһан, зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Энэ зүблөөн дээрэ ГТО-гой комплекс тушаалгаар эхилһэн конкурсын дүн гаргагдаһан байгаа. Тиин «Спартак» бүлгэмэй болон Кабанскын аймагай спортын комитет түрүү һуури ээлжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаа һэн.

«Предприяти, эмхи зургаанууда; һуралсалай газарнуудта болон ажалшадай нютаг бүхэндэ физкультура, спортдо олон хүниие хабаадуулха хүдэлмэриие улам үргэдхэхэ» гээд, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор хэлэгдэнэ.

Манай республикын физкультура болон спортын комитет дээрэ хэлэгдэһэн зорилгонуудые бэелүүлхын тула 1976—1980 онуудта дүүргэгдэхэ уридшалан хараалагдаһан түсэб табиһан байна. Тиин 1980 ондо республика дотор 200 мянган физкультурнигтай болохо байнабди. Тиимэһээ жэл бүри 60 мянган хүн ГТО-гой значогтой, 20—25 мянган спортсмен разрядтай, СССР-эй спортын мастерай нормо 60 хүн дүүргээд байха юм. Энээнһээ гадна, спортын һургуули, секцинүүдтэ ябагшадай тоо нилээд дээшэлхээр хараалагдана.

Тэрэшэлэн арбадахи табан жэлэй туршада спортын баазануудые үргэдхэхэ ба олоор барихаар хараалагданхай.

Г. СЕРГЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй түрүүлэгшэ.

КОНКУРС ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГДЭХЭНЬ

Арадай уран бэлигтэнэй нэгэдэхи Бүхэсоюзна фестиваль үнгэргэхөөр эмхидхэгдэһэн республиканска комитедэй түлөөлэгшэд нёдондо фотоконкурс соносхоо һэн. Һаяхан комитедэй хүтэлбэрилэгшэд тус фотоконкурсые байгша оной сентябрь болотор үргэлжэлүүлхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаба. Тиин фотовыставкэ октябрь һарада үнгэргэгдэхөөр хараалигдана.

Дүрэ буулгалгын искусствада дуратайшуулһаа олон тоото асуудалтай бэшэгүүд комитедтэ ерэнэ.

Ямаршье наһанай хүнүүд, тэрэ тоодо фотоательедэ хүдэлдэг мэргэжэлтэдһээ эхилээд дүрэ буулгаха дуратайшуул тус фотоконкурсдо хабаадаха эрхэтэй. Ялагар, мүн ялагар бэшэшье саарһан дээрэ буулгагдаһан сагаан хара ба үнгэтэ дүрэ зурагууд 18х24 гэһэн хэмжээнһээ бага бэшэ байха ёһотой. Эдэ зурагууд удхынгаа талаар мүнөө үеын совет хүнүүдэй ажабайдал, түрэл байгаалиингаа ооялиг харуулха.

Эльгээгдэхэ зурагайнгаа ара толада тэрэнэйнгээ нэрыень, буулгагдаһан газарыень зааха, мүн лэ өөрынгөө байдаг байрын гү, али ажалайнгаа адрес, нэрэ обогоо дүүрэнээр бэшэхэ. Фотогазетэ, фотомонтаж, шог нааданай зүйлтэй фото-зурагуудые заагдаһан адресаар эльгээхэ зэргэтэйт.

1. Түрүүшын һуури эээлһэн хүндэ 100 түхэригэй шан.

2. Хоёрдохи һуурида гарагшадта 75 түхэригэй хоёр шан.

3. Гурбадахи һуури эээлэгшэдтэ — 50 түхэригэй гурбан шан.

Гадна сагай эрилтээр шухала хэрэгтэй дүрэнүүдые газетын хуудаһанда толилхоор эльгээһэн хүнүүдтэ 25 түхэригэй гурбан шан тогтоогдонхой.

Бүтээһэн хүдэлмэринүүдээ иимэ адресаар эльгээжэ болоно.

г. Улан-Удэ, Дом радио, Союз журналистов, на фотоконкурс.

Ф. СОРОКИН,
фестивалиин фотокомиссиин хүгэлбэрилэгшэ.

ҺОНИРХОН УНШАМААР

Улаан-Үдын түбэй библиотекын уншалгын зал соо «Коммунистнууд, урагшаа!» гэһэн гаршаг доро партиин XXV съездэдэ зорюулагдаһан номой выставкэ нээгдээ.

«Агуухэ хүдэлмэриин
бурьялаан соогуур,
„Алдарта коммунистнууд,
урагшаа дабшаял!»

гэһэн А. Межировэй уряа үгэнүүд томо үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй.

Выставкын «Революциин вождь» гэһэн түрүүшын хубида В. И. Ленинэй намтар, ажал ябуулга тухай номууд табигданхай. «Өөрынгөө хэрэгтэ үнэн сэхэ революционернүүд» гэһэн удаадахи гаршаг доро совет гүрэнэй, Коммунис партиин эрхим хүбүүд, басагад тухай номууд оролсоно. Эндэ М. И. Калинин, Г. В. Чичерин, А. М. Коллонгай, Зүүн Сибирьтэ болон Алас-Дурна вүгтэ совет засаг байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан революционер М. И. Амагаев тухай зохёолнууд бии.

Граждан дайнай үедэ шалгарһан хүнүүд тухай Ф. Панферовой «Бруски», А. Серафимовичой «Железный поток», А. Фадеевэй «Разгром» гэһэн уран зохёолой номууд харагдана.

— Буряад-Монголой АССР-эй партийна организациин толгойлогшо, М. Н. Ербанов тухай, Б. Батуевай бэшэһэн «Большевигүүдэй парти — Зүүн Сибирьтэ совет засаг тогтоохо хэрэгые эмхидхэгшэ» гэһэн номууд түүхын ехэ удха шанартай, — гэжэ хүн зониие номоор хангадаг таһагые даагша И. И. Петухова һанамжална.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай баатарнуудта зорюулагдаһан литература соо Вадим Кожевниковэй «Дүлэтэ жэлнүүд», Юрий Бондаревой «Халууч саһан», Советскэ Союзай гурба удаа Герой, летчик-истребитель Иван Кожедубай «Түрэл орондоо үнэн сэхэ» гэһэн номууд олондо һайшаагдана.

Энэл үдэр «Коммунизмые байгуулагша» гэһэн выставкын һүүлшын хубяар ахамад библиотекарь И. Д. Алексеева уншагшадтай хөөрэлдөө үнгэргөө.

— Мүнөө үеын уран зохёолшодой «Парти тухай үгэ» гэһэн ном һонирхон уншааб, — гэжэ Улаан-Үдын лесотехникумдэ һурадаг Ира Болотова хөөрэнэ.

Юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүд тухай, партиин XXV съездын газетэ, журналнуудта толилогдоһон материалнууд эндэ олон.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ХҮНДЭТЭЙ НАЙМААЛАГША

Бадма Лайдапова олон жэлэй туршада Хэжэнгын аймагай Хүхэ-Добо һууринай эдеэ хоолой магазиниие даагшаар хүдэлнэ. Энэ наймаалагша хүнүүдтэ урин дулаанаар хандадаг, хэрэгтэй юумынь оложо үгэхын түлөө үдэр бүри оролдодог гээшэ. Магазин сооно ходо дулаан, ариг сэбэр байдаг.

Үнинэй, дүршэл ехэтэй наймаалагша һара, квартал бүхэнэйнгөө түсэб үлүүлэн дүүргэдэг. Өөрынгөө мэргэжэлдэ Сэсэгмаа басагаяа һургаа. Мүнөө Сэсэгмаа эхэтэеэ адли эрхим наймаалагша болонхой.

Эхэ басаган хоёр хүн зондо эдеэ хоол худалдаха түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Г. ГЭСЭГЖАПОВА.

ХРОНИКО

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй байгша оной мартын 19-нэй Указаар шэнээр бии болоһон иимэ һуурин тосхонууд бүридхэлдэ абтаба:

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй харьяата газар дээрэхи **Барки** тосхон;

Ахын аймагай Баруун-Голой сомоной Соведэй харьяата газар дээрэхи **Саян** тосхон;

Прибайкалиин аймагай Итанцын сельсоведэй харьяата газар дээрэхи **Лиственичное** тосхон;

Улаан-Үдын аймагай харьяата газар дээрэхи **Тапхар** тосхон ажалшадай депутадуудай Ивалгын поселково Соведэй мэдэлдэ оруулагдаба;

Сэлэнгын аймагай Новоселенгинскэ сельсоведэй харьяата газар дээрэхи **Темник** тосхон тус аймагай Сэлэн-Дүүмын поселково Соведэй мэдэлдэ оруулагдаба.

Иимэ нэрэтэй байһан һууринуудые бүридхэлэй тооһоо гаргаха:

Баунтын аймагай **Борто, Жипкош** гэжэ фермэнүүдые, **Безымянка, Еленинский, Рабжинкит, Францевский** ба **Хойгот** тосхонуудые;

Хяагтын аймагай **Дээдэ-Хужирта** болон **Доодо-Хужирта** һууринуудые;

Ахын аймагай **Сэнсэ, Усть-Боксон** посёлогуудые, **Айнаг, Бага-Хэргэтэ, Баруун-Гол, Баян-Гол, Булаг, Булаг-Шэбээ, Буряад-Гол, Гаргана, Доодо-Дэбэ, Доодо-Тэргэтэ, Дэбээн-Аман, Дээдэ-Балагта, Дээдэ-Тэргэтэ, Жарга-ланта, Жахна, Жэлгэн, Зүүн-Бэе, Ехэ-Хэргэтэ, Хурьелэк, Мольта, Монголжовэн, Обоото, Обтой, Тустук, Улзытэ, Үдэр-Гүбээ, Урьел, Хадарус, Хазалхы, Хан-Модон, Хархан, Хасууран Хосоот, Хойто-Боксон, Хоншон, Хүреэ, Хойто-Үрэ, Шалзаг, Шабар-Тала, Шара-Тала, Шулуута-Үбэр, Эрэ** һууринуудые.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ехэ арга боломжотой экипаж» — В. Савельевэй статья. Малай фермэнүүдһээ абтаһан мэдээсэлнүүд. БАМ тухай фото-мэдээсэл. «ГРЭС: барилгын шухала звено» — хөөрэлдөөн. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хурдан ябадал ба экономико» — Н. Беспаловай статья. БАМ тухай фото-мэдээсэл. «Ойн хото» — В. Чулиин статья. «Делегадай хани халуун үгэ» — М. Романовай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. БАМ тухай фото-мэдээсэл. АПН-эй материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. БАМ тухай фото-мэдээсэл. Спорт. «Дугаржап Дашиев дуулана» — Г. Ахметовагай корреспонденци.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 16.35 — «Смок и малыш» — кинофильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — «Залуу эрдэмтэд — Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд» (үнгэтэ). 19.00 — Забһарлалга. 19.10 — «Хабарай уянга» — концерт (үнгэтэ). 19.40 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» (үнгэтэ). 20.15 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуул». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Смок и малыш»— кинофильм (2-дохи сери). 22.40 — СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев асуудалнуудта харюусана. 23.10 — Литвагай ССР-эй арадай артист В. Даунорас дуулана. 23.40 — «Хүхэ нуур» — баримтата фильм (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор уласхоорондын нүхэр ёһоной уулзалга. СССР-эй, Болгариин суглуулагдамал команданууд наадаха. Болгариһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ХАНОЙ

ЗОРИГЖУУЛМА ЖЭШЭЭ

ТАСС

КПСС-эй XXV съезд гайхамшаг үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүрэбэ. Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабариие дүүргэлгэдэ совет арадай туйлаһан асари ехэ амжалтануудай, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ Советскэ Союзай амжаһан туйлалтануудай һайндэр боложо, тэрэ үнгэрһэн байна гээд Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан ДРВ-гэй хото городуудай, провинцинуудай партийна хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ.

КПСС-эй XXV съезд Советскэ Союзай Коммунис партиин хүсэнэй, политическэ нэгэдэлэй, Коммунис партиин совет арадтаяа таһаршагүй холбоотой байлгын, хүндэтэ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Центральна Комитедтэй партиин бата холбоо барисаатай байлгын гэршэ тэмдэг боложо үнгэрһэн байна гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ совет арадай туйлаһан ехэ амжалтанууд Советскэ Союзда коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада шухала туһа хүргөө, совет арадай ажабайдалай материальна ба соёлой хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, СССР-эй һүр хүсэ хүгжөөлгэдэ нүлөөлөө гэжэ Ле Зуан хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэһэн элидхэл соо социализм байгуулгын баян дүй дүршэл согсологдоо, Советскэ Союзай экономико хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд хараалагдаа. Эдэ бүгэдэ Вьетнамай экономикые хүгжөөлгэдэ үнэтэ жэшээ болохо байна гэжэ Ле Зуан тэмдэглэбэ.

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэн — Советскэ Союзай ажал ябуулга дэлхэй дээрэ социалис оронуудай оршон байдалые бэхижүүлнэ, дэлхэйн арадай революционно хүдэлөөе хүгжөөнэ гэжэ ПТВ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь хэлээ.

Советскэ Союзай ба Вьетнамай партинуудай, арадуудай хэтэ мүнхын харилсаа холбоотой байһые мартажа яашье болохогүй гэжэ Ле Зуан үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ. Вьетнам-совет хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ шухала. Америкын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүгээр хэһэн патриотическа тэмсэлдэнь вьетнам арадта айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө, бүхы Вьетнамай газар дээрэ социализм байгуулгада мүнөөшье аха дүү ёһоной туһа хүргэжэ байһанайнь түлөө бүхы вьетнам арад Советскэ Союзда гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэнэ гэжэ ПТВ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь хэлэбэ.

ПРАГА

Й. КЕМПНЫН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ТАСС.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь Й. Кемпный Хойто Моравиин областиин партийна организацич Остравада болоһон тоосоото һунгуулиин конференци дээрэ үгэ хэлэбэ.

Империализм түхэл шэнжээрээ хубилаагүй, социализмые үгы хэжэ, бүмбэрсэг дэлхэйе хубаарилан эзэмдэхэ зорилгонуудһаа арсаагүй байһаар гэжэ гэрэ мэдүүлээ. Амгалан ёһоор зэргэ оршобошье, коммунизмда харша ябуулгануудаа тэрэ саашадаашье үргэдхэхэ байха.

Коммунис хүдэлөөн дотор марксизм-ленинизмын һургаалые буруу гэжэ номнохо гээшэ империализмын гол зэбсэг болоно. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй революционно шэнжэ шанарые усадхаха ябуулгада маоизм ехэ туһа хүргэнэ. Коммунис партинуудай марксистско-ленинскэ политикада эсэргүү, социалис хани барисаата оронуудай нэгэдэлдэ эсэргүү, дэлхэйн хүгжэлтэ дэбжэлтын гол хүсэн болохо Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэлдэ маоизм горитой үүргэ дүүргэнэ.

КПСС-эй XXV съездын амжалтатайгаар дүүрэһэн тухай, Чехословакиин экономическа, политическэ, социальна байдал тухай П. Кемпный дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ.

БОНН

ЖАГСААЛАЙ, ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ОРШОН БАЙДАЛДА

ТАСС

Германиин Коммунис партиин съезд эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай 30 гаран делегаци, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих түрүүтэй КПСС-эй делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадаа.

КПСС-эй XXV съездын дүнгүүдые делегадууд үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, совет коммунистнуудай хуралдаан дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ бэ бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ.

Делегадууд үгэ хэлэхэдээ, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын һургаалнуудта үнэн сэхэ байһанаа баталба. Уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ үндэһөөрөө зүрюу харша Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулгануудые эдэнэр эрид буруушаагаа.

«Ехэ капиталда эсэргүүгээр, социальна ба демократическа эрхэнүүдэй түлөө, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй ба социализмын түлөө ГКП-тэй хамтаран тэмсэхэ» гэһэн элидхэлэй тэбшололнуудые үдэр бүриингөө ажал ябуулгада хүтэлбэри болгохыень съезд партийна бүхы организацинуудые уряалаа.

Эб найрамдалай, шахардуу байдал һуларуулхын, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын түлөө, уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын түлөө, хүдэлмэришэн ангиин экономическа ба социальна эрхэнүүдые хамгаалхын түлөө, монополинуудай хашалта харшалалтануудта эсэргүүгээр ажалшадай хэһэн ябуулгануудые нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдэ партиин тодорхой зорилгонуудые элирхэйлһэн тогтоолнуудые, шиидхэбэринүүдые съезд баталан абаба.

Съездын делегадууд Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Луис Корваланда амаршалгын бэшэг эльгээгээ. Хунтын шорон түрмэнүүдһээ Луис Корваланиие, Арадай нэгэдэлэй бусад хүтэлбэрилэгшэдые дары сүлөөлхэ эрилтэ табиһан байна.

Партиин хүтэлбэрилхы органууд һунгагдаа. Г. Мис ГКП-гэй түрүүлэгшээр дахин һунгагдаба. Партиин правлени, шалгалтын комисси һунгагдаба.

Съезд дээрэ һунгагдаһан ГКП-гэй правлениин пленум болобо. Тэрэ правлениин Президиумые, секретариадые һунгаа Г. Мис, Г. Готье, М. Рейман, М. Бушман, К. Бахман, К. Эрлебах, Й. Ангенфорт ба бусад партийна хүтэлбэрилэгшэд Президиумэй бүридэлдэ оруулагдаба.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР
Н-04425. Заказ №